

nr 1, 2023

FÖRSVAR UTBILDAREN

Tema

SÄKERHETSSKYDD

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bo Stennabb

CHEFREDAKTÖR:
Kristoffer Bäckström
Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Anna Widerberg

REDAKTIONSEKRETERARE:
Anna Karlsson

OMSLAGSBILD:
Det försämrade omvärldsläget innebär att Sveriges säkerhetsskydd behöver höjas för att undvika attacker mot landets infrastruktur.
Foto: Jan Miko / Shutterstock

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

GRAFISK DESIGN OCH TRYCK:
www.ClearDesign.se

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 2/23
är den 16 februari 2023.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2023.

TOTALFÖRSVARET BEHÖVER STÄRKAS HÄR OCH NU

DET ÄR SVÅRT ATT FÖRUTSE FRAMTIDEN. Just därför bör man kanske vara lite försiktig med att genomföra radikala förändringar. Jag tänker på de olika beslut som fattats när det gällt totalförsvaret under de decennier som gått. Beslut som gör att vi nu har bråttom. Totalförsvaret behöver stärkas här och nu, inte om några decennier.

Om vi går tillbaka 30 år i tiden så hade Sverige just då upplevt en finanskris som kulminerade hösten 1992. Försvarsbeslutet fyra år tidigare betraktas idag som det första steget i avvecklingen av stora delar av den militära organisationen. I 1992 års försvarsbeslut fortsatte avvecklingen även om 2,4 procent av BNP fortfarande lades på försvaret.

Försvarsbeslutet 2004 innebar en radikal förändring av försvarets inriktning. Nu skulle vi inte längre förbereda oss för invasion från främmande makt utan istället ha ett så kallat insatsförsvaret, där styrkor på kort tid kunde sättas in i strid och vid andra krissituationer både i Sverige och utomlands. Personalstyrkan inom försvaret bantades kraftfullt och även på den civila sidan blev det nedläggningar. Bland annat avvecklades Driftvärnet, en funktion som sedan 1944 haft i uppdrag att skydda myndigheter och företag.

I maj 2013 rapporterade försvarsberedningen uppfattningen att ett enskilt väpnat angrepp mot Sverige var osannolikt även fortsättningsvis. Däremot var situationen i Sveriges närområde mer osäker än tidigare. Detta skulle visa sig stämma väldigt väl då Ryssland redan året efter inledde sin illegala annektering av Krim.

Idag är det nästan exakt ett år sedan Ryssland attackerade sitt grannland Ukraina och vi ser fortfarande en situation med stora spänningar i vår omvärld. Som en följd av detta har behovet att höja vår egen nationella försvarsförmåga blivit tydligt. En omfattande förstärkning av vårt totalförsvaret är därför under genomförande och det är bråttom.

Glädjande nog kan jag konstatera att vi som organisation står väl rustade för denna tillväxt. Vår verksamhet avstannade förvisso något när totalförsvaret rustades ned, men den upphörde aldrig att fungera. Den har dessutom utvecklats, breddats och tagit många viktiga steg i riktning mot ett starkare totalförsvaret och det har gått fortare än flera av de andra aktörerna inom totalförsvaret har lyckats med. Vårt arbetssätt, där våra förbund ansvarar för huvuddelen av de uppdrag vi åtar oss, gör att vi kan leverera den otroliga mängd kurser och utbildningar som vi gör. Vidare har vi under lång tid byggt upp utbildningar och kompetens inom många av de områden som nu är högst efterfrågade av våra uppdragsgivare. Vi satsar dessutom både kraft och pengar på att stärka våra förbund med internutbildning och medlemsaktiviteter.

Så här i början av 2023 skulle jag vilja uppmana er alla att fundera över hur just du kan bidra under året vi har framför oss. Kanske kan du gå på en föreläsning om totalförsvaret eller en av våra utbildningar i hembereidskap. Du får bättre kunskap själv och kan dessutom hjälpa till att upplysa andra i din närhet. Om du engagerar dig i en styrelse kan våra förbund ta på sig fler uppdrag. Du kanske vill vara instruktör och utbilda andra som ska krigsplaceras i totalförsvaret. Alla krafter som kan bidra behövs, nu mer än tidigare.

Tillsammans är vi totalförsvaret. Tillsammans försvarar vi Sverige.

BO STENNABB, generalsekreterare

Foto: Mikael Hedlund / AKA-Film

FÖRSVARsutbildarna på Folk och Försvars konferens i Sälen

FÖRSVARsutbildarnas Generalsekreterare
Bo Stennabb deltog i Folk och Försvars Rikskonferens 2023 i Sälen i januari. Rikskonferensen klassas som Sveriges främsta forum för diskussion om säkerhetspolitik, försvar, samhällets krisberedskap och globala säkerhetstrender. På Rikskonferensen deltog ca 350 deltagare och 60-70 talare under tre dagar för kunskapsspridning, samtal och debatt. I fokus står världens säkerhet, Sveriges försvar, människors trygghet och samhällets krisberedskap.

Konferensen ger möjlighet till möten mellan politiker, aktiva inom organisationer i civilsamhället – samt representanter för fackliga organisationer, näringsliv och myndigheter. Därtill finns en stor och växande medianärvaro.

På måndagen genomfördes ett möte mellan statsministern och ministern för civilt försvar med vissa företrädare för frivilliga försvarsorganisationer. Det var ett mycket bra möte där vi hade en bra dialog, säger Bo Stennabb. Dagen innan blev vår generalsekreterare även inbjuden till ett samtal med kungen och drottningen på temat försvarsvilja.

TEXT: KRISTOFFER BÄCKSTRÖM

Deltagare från vänster: Anna Nubäck generalsekreterare Svenska Lottakåren, Thomas Warberg generalsekreterare Civilt försvarsförbundet, Mathias Eriksson ordförande Frivilliga Radioorganisationen, Staffan Forsell generalsekreterare Sjövärnsskårens Riksförbund, Ulf Kristersson statsminister, Carl-Oskar Bolin minister för civilt försvar, Heléne Rådemar ordförande Frivilliga Försvarsorganisationernas Samarbetskommitté, Bo Stennabb generalsekreterare Försvarsutbildarna och Roland Ekenberg ordförande Frivilliga Flygkåren. Foto: Privat

REPETITION AV GRUNDER I SJUKVÅRD

SJUKVÅRDSKUNSKAP ÄR EN FÄRSKVARA som måste repeteras regelbundet. Försvarsutbildarna Skaraborg genomför därför varje år en allmän repetitionskurs i grundläggande omhändertagande av skadade. Årets kurs lockade huvudsakligen hemvärnspersonal, även om den vänder sig till alla medlemmar i Försvarsutbildarna. Kursen omfattade förflyttning ur livsfarligt läge, behandling av katastrofblödning, hjärt-lunglivräddning, luftvägsstopp, åtgärder för att förebygga cirkulationssvikt, sårskador, fortsatt skadeundersökning samt förflyttning av skadad med bår.

Övningsstillfallet omfattade sex timmar. Samtliga deltagare var nöjda med momenten och var helt överens om nyttan av att årligen repetera dessa kunskaper.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

Hjärt-lung-livräddning. 30 kompressioner, två inblåsningar.

NOTERAT!

MILITARY DAY I UPPLAND

DEN 19 NOVEMBER KLOCKAN 08.00 ställde 12 ungdomar upp på värnpliktparkeringen utanför F16 för att färdas med Upplandsbataljonens PB8:or ut till Sundbro Flygfält. Efter utprovning av motoroveraller och en första genomgång av grundläggande exercis följde den första inomhuslektionen. Inför dagen hade ungdomarna fått i uppgift att läsa in sig på Försvarsmaktens värdegrund ÖRA som också var temat för första lektionen. Därefter berättade en av Upplands Försvarsungdomar Ester Karpmyr om Försvarsungdomsverksamheten och Lottakårens verksamhet, där hon också är engagerad.

Ungdomarna fick därefter en genomgång och visning av de sambandsmedel som Hemvärnet använder för samband inom grupp, pluton och kompani. Även en fälttelefon demonstrerades, samt fördelar och nackdelar med kommunikation via radio. Kursen fick sedan besök av en kadett och tillika FN-veteran från Mali 2020 som berättade om sin yrkesbana i det militära och hur det var att vara på utlandstjänst och detta under en pågående pandemi.

Även lunchen blev en övning då alla ungdomar fick tillreda sin egen lunch bestående av mjukkonserv och med hjälp av kemiska värmepåsar. Förmiddagens och

eftermiddagens fikapauser bestod i att ungdomarna fick utforska innehållet i en dygnsportionspåse.

Efter lunch berättade instruktörerna Berggren och Hadziagovic, som båda relativt nyligen gjort värnplikten, om sina respektive upplevelser av mönstring och värnplikt på två olika regementen.

Dagen avslutades med att ungdomarna fick se en soldats kompletta stridsutrustning (utom vapen), stridspackning och trosspackning.

Det var en grupp mycket nöjda ungdomar som kom tillbaka till väntande skjutsar på värnpliktparkeringen på eftermiddagen och kursenkäten visade att deltagarna var nöjda både med innehåll och genomförandet av dagen. Flera av ungdomarna är numera medlemmar i Försvarsutbildarna Uppland och kommer att delta ungdomsverksamheten när den startar igen efter årsskiftet.

Försvarsutbildarna Uppland och ungdomsverksamheten avser genomföra en liknande Military Day vid samma tidpunkt även under 2023.

TEXT OCH FOTO: DANIEL ERKSTAM, kurschef

Instruktör Amar Hadziagovic berättar om sin mönstring, värnplikt och hur man förbereder sig för det.

Instruktör Amanda Berggren genomför enklare övning i marschantråde och halt.

STORT INTRESSE FÖR FÖRSVARET HOS UNGDOMARNA

NÄR SKOLORNAS DAG GENOMFÖRDES på heden vid Skövde Garnison fredagen före gymnasieskolornas höstlov var både de frivilliga försvarsorganisationerna och Hemvärnet på plats. Försvarsutbildarna var naturligtvis med och många elever passade på att lyssna till försvarsungdomarnas information om sin verksamhet. Syftet med dagen var att sprida information om det militära försvaret och dess möjligheter för skolelever i gymnasieålder.

Populärt var att krypa in i försvarsungdomarnas tolvmannatält och känna på duggregnet som smattrade på tältduken. Många gymnasielever hade frågor om det väntade brevet om mönstringsunderlaget och hur allt kring mönstring fungerar.

En annan fråga som dök upp var hur totalförsvarsplikten fungerar, något som de flesta av ungdomarna var ovetande om.

TEXT: BENGT ANDERSSON

Förläggningstält fanns också till beskådande. Foto: Emma Johansson

NÖJDA UNGDOMAR PROVADE PÅ ARMÉLIV

UNDER HÖSTLOVET GENOMFÖRDE Försvarsutbildarna Skaraborg en ungdomskursen Tema armé. Antalet ansökningar var stort och vid kursstartens början kunde kurschefen Magnus Lundell hälsa 31 ungdomar, varav tio tjejer, välkomna. Kursen genomfördes i samverkan mellan Skaraborgs regemente (P4) och Livregimentets Husarer (K3). Kursens längd omfattade fem dagar, vilket är ett av de längre uppdragen som Skaraborgsförbundet erhållit.

Ur Försvarsutbildarna medverkade ytterligare två funktionärer som instruktör respektive kursadjutant. Tre gruppchefer kom från P4 och var samtliga yrkesinformatörer. Vidare fanns sjukvårdsinstruktör och hundförare.

Kursen inleddes med inryckning, kursinformation, uthämtning av utrustning samt genomgång av värdegrunden. Förmiddagen dag två ägnades åt stationssystem; förevisning av stridsfordon, sjukvård samt hundtjänst. Eftermiddagen ägnades åt hopp från hopptornet i fallskärmsträningsanläggningen. Onsdagen ägnades åt fälttjänst och upprättande av tältförläggning.

Hemvärnspersonal genomförde även stridsförevisning.

Under torsdagen gavs tillfälle till besök av anhöriga. Förbundet informerade vid detta tillfälle om Försvarsutbildarnas organisation och verksamhet. Under fredagen fick ungdomarna ägna sig åt vård av uthämtad utrustning och inlämning av densamma. Ett föredrag om utlandstjänstgöring med erfarenheter från Afghanistan genomfördes också innan det var dags att påbörja resan hem.

Av kursutvärderingen framgick att deltagarna var mycket nöjda med hela veckan, med innehållet och med instruktörerna.

TEXT: HANS INGBERT

Genomgång inför hopp från torn. Foto: Magnus Lundell

NYA INFORMATÖRER TILL "TILLSAMMANS FÖRSVARAR VI SVERIGE"

UNDER HÖSTEN HAR YTTERLIGARE sex informatörer utexaminerats och godkänts för att genomföra föreläsningen "Tillsammans försvarar vi Sverige".

Kursen genomfördes under en helg på Hallandsförbundets kurs- och konferensanläggning Tylebäck. Under fredag kväll genomförde kursledarna ett instruktionspass i sin helhet, där de blivande informatörerna hade rollen som kursdeltagare. Under lördagen fick kursdeltagarna parvis planera och därefter genomföra två av de block som ingår i kursen. Under söndagen fick deltagarna genomföra kursen i sin helhet och samtliga blev godkända.

"Tillsammans försvarar vi Sverige" är en föreläsning på tre timmar som vänder sig till en bred målgrupp. Allt från medlemmar i frivilliga försvarsorganisationer till personal i kommuner, regioner, länsstyrelser eller anställda hos annan aktör. Under kursen betonas det tydligt att i stort sett alla har en uppgift i totalförsvaret.

Kursen behandlar bland annat hotbilder, olika typer av samverkan och inte minst det svenska totalförsvaret som består av både militärt och civilt försvar.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

Kursdeltagare med kursledare samlade efter examination.

NOTERAT!

FÖRSVARSUPPLYSNING MED TVÅ TEMAN

SKARABORGS FÖRSVARsutbildningsförbund har genomfört årets första kvalificerade försvarsupplysning. Försvarsupplysningen hölls av förbundets tidigare ordförande generalmajor Fredrik Ståhlberg, ställföreträdande chef Operationsledningen. Inledningsvis gjordes en utblick mot den pågående konflikten i Ukraina med slutsatsen att alla delar (enheter) i en Försvarsmakt alltså behövs. Vidare noteras att ytterligare en framgångsfaktor utgörs av att framgång nås av den som kan kombinera gammal och ny teknik.

Härefter gjordes en kort orientering om Sveriges geografiska läge kopplat till ett ev. godkänt Nato-medlemskap. Ett Nato-medlemskap för Sveriges del innebär ett förändrat läge i det att landet måste vara berett

att både ta emot stöd i händelse av en konflikt, men också att lämna stöd vid en konflikt i annan geografisk del av Europa. Flera olika händelser, som åtminstone delvis varit av överraskningskaraktär, har inträffat under de senaste åren. En slutsats av detta är det angelägna i att fortsatt bygga en robusthet och beredskapsförmåga inom samtliga delar av totalförsvaret. Tiden till en kommande överraskningssituation bör användas till förberedelser mentalt, personellt och materiellt. Den förmåga som byggs upp behöver fokusera mot lösningar som är flexibla för att möta olika former av hot och störningar.

Föredragets andra del avsåg Försvarsmaktens personalförsörjning. Ett Nato-medlemskap kommer att innebära en förändrad syn på utbildningen. Bakgrunden

är kravet att kunna försvara och verka tillsammans med andra. Det kan dock konstateras att för Försvarsmaktens del är stora delar av utbildningen redan Nato-anpassad. Den militärpolitiska förändringen som ett Nato-medlemskap innebär betyder med all sannolikhet att Sverige kommer att vara inblandad i konflikter såväl öster som väster om landet.

Slutligen gör Fredrik Ståhlberg ett försiktigt antagande att den över tid ökade mängden krigsplacerade värnpliktiga på sikt också kan komma att medföra ytterligare uppdrag för Försvarsutbildarna avseende kompletterande och varmhållande utbildningsuppdrag för denna målgrupp.

TEXT: HANS INGBERT

Generalmajor Fredrik Ståhlberg redogör för ett antal kris och konflikter som kommit överraskande. Foto: Leif Wetterlid

INFORMATION OM SAMVERKAN OCH FRG 2.0

60 DELTAGARE FRÅN 10 OLIKA frivilliga försvarsorganisationer, inklusive Försvarsutbildarna Skåne, deltog när FOS kallade till informationskväll den 1 december.

De fick höra Jarl Franzen från Länsstyrelsen Skåne redogöra för planering och åtgärder inför kriser, gråzon och krig och som berör frivilligorganisationerna. Länsstyrelsen bygger bland annat upp olika ledningsplatser och samordningsplatser för frivilligverksamheten, som kommuner i Skåne kan avropa efter behov.

Därefter berättade Laila Göransson från Civilförsvarsförbundet om Frivillig resursgrupp (FRG) 2.0.

Initiativet kommer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och tanken är att FRG kan utvecklas till att i framtiden bli Beredskapsgrupper i enlighet med utredningen för Civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap.

TEXT: ANDERS KRISTIANSEN

FRG:s uppgift är att finnas till hands för kommunen när de ordinarie resurserna behöver förstärkas. Foto: Johan Paulin / FRG

SAMLAD FOKUS PÅ FRIVILLIGHET HOS FÖRSVARSMAKTEN

När Försvarsmakten gör om sin organisation samlas frivilligheten samtidigt på en plats. I den nya organisationen får ansvaret för samarbetet med frivilligorganisationerna en tydlig plats vid Rikshemvärnsstaben.

FÖRSVARSMAKTEN BEFINNER SIG I ett förändringsarbete och vid årsskiftet organiserades den högsta ledningen, det så kallade Högkvarteret, om. Det osäkra omvärldsläget kräver en enklare och robustare ledning där förutsättningarna för uppdragstaktik och renodlat ansvar ökar.

Högkvarteret består nu av tre centrala ledningsorgan: försvarsstaben, operationsledningen (tidigare insatsledningen) samt militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must.

EN NY STAB FÖR UTVECKLING

Försvarsstaben är nybildad och fungerar som överbefälhavarens stabsorgan och ledningsresurs för rapportering till regeringen. Försvarsstaben ska, med stöd av cheferna för de tidigare utlokaliserade försvarsgrensstaberna, ansvara för utvecklingen av Försvarsmaktens samlade förmåga, tillgänglighet och beredskap.

Den nya ledningsstrukturen har sin grund i en order som ÖB utfärdade i augusti 2021 där det framgår att 20 procent av Högkvarterets personal ska omfördelas till försvarsgrensstaberna och andra enheter ute i organisationen. Cheferna för försvarsgrensstaberna kommer därför att få ett större ansvar. Arméchefen, generalmajor Karl Engelbrektsson, betonar vikten av att leda genom uppdragstaktik samt att delegera befogenheter och ansvar.

SAMLAT GREPP OM FRIVILLIGA KRAFTER

Den 30 september förra året blev förra biträdande arméchefen, Laura Swaan Wrede, ny rikshemvärnschef. Hon fick då ansvar för en verksamhet med ungefär 800 fast anställda och cirka 22 000 frivilliga och värnpliktiga, en verksamhet som nu ska växa.

I den nya organisationen stärks Rikshemvärnschefens ansvar vad gäller möjligheterna att utveckla och producera de krigsförband som ingår i Stridskraften Hemvärdet, där ju bland annat Rikshemvärnsstaben, Hemvärdets Stridsskola (HvSS), Militärregionstaberna med utbildningsgrupper och Hemvärnsbataljonerna ingår.

– Ansvaret för och hanteringen av alla frivilligorganisationerna kommer nu att hanteras på en plats i Högkvarteret, berättar Laura Swaan Wrede.

På central nivå upprättas Rikshemvärnsstaben (RHS) som får både betydande kompetens och resurser för att kunna utveckla och följa upp verksamheten. Det centrala stödet ska leda till en tydligare och enklare hantering av Hemvärdets frågor. Lokalt ska de nya resurserna bidra till att krigsförbanden kan utvecklas och att den personella tillväxten kan tas om hand på ett bättre sätt än idag.

FÖRHOPPING OM ENKLARE LEDNING

Även på militärregionstaberna är reaktionen på den nya ledningsstrukturen positiv.

– Vi är vana vid att lösa uppgifter inom ramen för uppdragstaktik, och det känns bra att fortsätta med det, säger chefen för Södra militärregionen överste Per Nilsson, och fortsätter:

– Förhoppningsvis innebär det också en robustare och enklare ledning med den nya organisationen. Vi kommer fortsatt att ha två chefer i produktions- och insatsverksamheten, men samordningen kommer sannolikt att bli tydligare. Det uppskattar vi, avslutar Per Nilsson.

TEXT: ROLF ARSENIUS

Arméchefen Karl Engelbrektsson är beredd att ta större ansvar. Foto: Jonas Helmersson / Försvarsmakten / – Vi är vana vid att lösa uppgifter inom ramen för uppdragstaktik, och det känns bra att fortsätta med det, säger chefen för Södra militärregionen, överste Per Nilsson. Foto: Arkiv / Försvarsmakten / Rikshemvärnschefen blir ansvarig för frivilligorganisationerna. Foto: Jimmie Croona / Försvarsmakten

HÖJNING AV INSTRUKTÖRSARVODENA

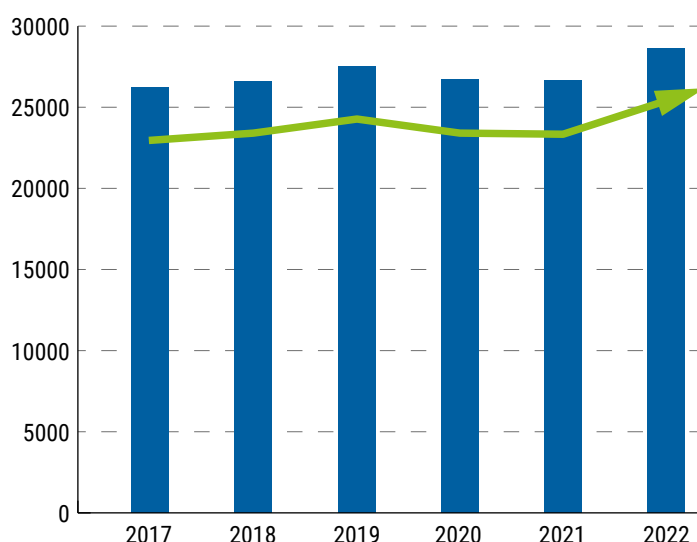
FÖRSVARSMAKTEN och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har beslutat att höja arvudet för instruktörer som tjänstgör i frivillig försvarsverksamhet från och med 2023-01-01.

De nya arvoden är 1 702 kr/dag för veckokursarvode och 246 kr/timme i timmarvode.

Maxbeloppet för den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) kommer också att höjas från årsskiftet till 1 295 kr/dag.

Illustration: sk_focus / Shutterstock, ClearDesign.se

VI BLIR ALLT FLER

VID ÅRSSKIFTET VAR VI 28 656 medlemmar i Försvarsutbildarna och det är en ökning med 2 003 personer jämfört med förra året.

Andelen kvinnor är fortfarande i minoritet, men ökar stadigt. Däremot minskar antalet ungdomar. Av totalt 3 795 nyrekryterade medlemmar 2022 var bara 20 procent ungdomar.

NY PÅ JOBBET

EMINE KORKMAZ HAR ALLTID HAFT ett stort intresse för samhällets beredskap och sedan 2 maj 2022 arbetar hon som samordnare för totalförsvarsfrågor hos Försvarsutbildarna.

Emine kommer ursprungligen från Trollhättan men studerade i Stockholm och tog sin kandidatexamen i statsvetenskap med inriktning på krishantering och säkerhet på Försvarshögskolan. En nyfikenhet på de demokratiska processerna ledde henne efter examen till Sveriges elevråd där hon arbetade som verksamhetsutvecklare.

– Jag fick möjlighet att jobba nära ungdomar och stötta dem i deras elevrådsstyrelser genom att bland annat utbilda dem i styrelsearbete, berättar Emine.

Nästa tjänst blev som nämndsekreterare för Bygg- och miljönämnden och Tekniska nämnden på Upplands-Bros kommun, ett arbete som gav stor förståelse för hur kommuner fungerar i praktiken. Allra starkast bultar hjärtat för samhällets beredskap.

– Som samordnare för totalförsvarsfrågor får jag vara en del av den insats vi som organisation nu gör för att stärka Sveriges totalförsvar och det känns väldigt viktigt, särskilt i tider som dessa.

– Som person tänker jag först och talar sen, vilket gör att jag kan upplevas som tystlåten i början. De som känner mig vet dock att när jag har något att säga så pratar jag, särskilt när jag upplever att jag kan bidra med mina inspel.

Emine Korkmaz. Foto: Privat

GRUNDEN I KURSINSTRUKTÖRENS VERKTYGSLÅDA

Deltagare på Försvarsutbildarnas nya kurs pedagogiska grunder på Tylebäck kursgård. Foto: Kim Kimréus

Sista helgen i november förra året samlades 15 deltagare för att få tre dagars grundlig genomgång av pedagogiska grundstenar och utbildningsmetodik.

KURSEN RIKTAR SIG I FÖRSTA HAND till instruktörer på Försvarsutbildarnas civila kurser och är en pilotkurs. Kursinnehållet är bland annat utbildningspass om instruktörens roll, pedagogiska grundstenar, hur man sätter upp mål, hur man planerar sin lektion samt en hel del praktiska moment och grupparbeten.

Kurschefen Nalle Johansson har varit instruktör sedan 1990-talet, först i sjukvård och därefter i farliga ämnen, ledarskap och värdegrund. Nu leder han "Pedagogiska grunder".

– Kursen kom till efter att behovet under flera år växt sig större och just behovet av civila instruktörer har ökat markant i takt med antalet kurser, berättar han.

HUR MÄTER MAN KUNSKAP

Första dagen avslutas med ett tungt pass om så kallade lärandemål. Jennie Ivarsson är CBRN-instruktör och hon säger att mål är nödvändiga för att kunna mäta elevernas kunskapsnivå. Hon förklarar:

– Om man sätter ett mål som är formulerat så här: "Eleven ska efter avslutad kurs ha ökat sina kunskaper inom sjukvård..." så blir det svårt att mäta huruvida eleven faktiskt har ökat sina kunskaper eller inte.

– Om man istället sätter ett mål som lyder "Eleven ska efter avslutad kurs kunna lägga första förband." så blir det mycket lättare att mäta elevens kunskaper.

VISA, INSTRUERA, ÖVA, PRÖVA

Jennie Ivarsson säger att vissa undervisningsmetoder är bättre än andra, beroende på vad man vill uppnå för mål.

– Att till exempel lära ut ett praktiskt moment enbart med hjälp av powerpoint-bilder är kanske svårt. Då passar det bättre med en modell där man visar, instruerar, övar och prövar.

Ibland händer det förstås att instruktören inte har tillgång till alla resurser, vad händer om exempelvis tekniken inte fungerar? Jennie Ivarsson säger att de förbereder kursdeltagarna på alla möjliga situationer, från tillfällen med mycket hjälpmedel och där allt fungerar till lektioner där instruktören inte har några hjälpmedel alls.

– Det viktigaste är att planera sina lektioner väl, säger hon.

Till sin hjälp får instruktörerna lära sig att använda en mall som är tydlig och som innehåller lärandemål, upplägg, metoder, hjälpmedel, läshänvisningar, tidsåtgång, kontaktuppgifter till kursledning, säkerhetsbedömning med mera.

– Mallen är ett viktigt verktyg för instruktören, men också ett led i kvalitetssäkringen då man, i efterhand, kan visa hur lektionen lagts upp och säkerställa att rätt kunskap lärts ut.

Kursen "Pedagogiska grunder" är en pilotkurs för att prova om det här är en bra form för att lära ut pedagogisk grundkunskap. Jennie Ivarsson är nöjd med både kursen och resultatet.

– Att döma av elevernas utvärdering finns all anledning att planera vidare på kommande utbildningar, avslutar hon.

TEXT: ROLF ARSENIUS

Emelie Hassel Broo, Styrelseordförande i Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal. Foto: Krister Rydholm

Vad ska ungdomarna göra när de har vuxit ur ungdomsverksamheten? Inom Försvarsutbildarna finns det många olika uppgifter och i den alldeles nya "Funktionärskurs – introduktion" får ungdomarna hjälp att välja väg.

FÖRSVARSLINGDOM, SOM RIKTAR SIG till ungdomar mellan 15 och 20 år, finns runt om i hela Sverige. Hur ska ungdomarna förmås att stanna kvar i organisationen när de blivit för gamla för Försvarsungdom? Den frågan har ledningen för Försvarsutbildarna funderat på under en tid och nu testas en kurs för att visa ungdomarna vilka olika vägar som står till buds.

MÅNGA VILL BLI INSTRUKTÖRER

Pilotkursen i Linköping i november lockade 15 deltagare från olika delar av landet och i åldrarna 18 till 25 år. Kursinstruktör Emelie Hassel Broo hade ansvar för den del av kursen som handlade om att vara instruktör och föreläsare på kurser och event. Hon berättar att många av ungdomarna vid kursstarten hade intresse av att bli instruktörer i ungdomsverksamheten.

– Det är ju det de känner till, men under kursens gång fick de upp ögonen för bredden inom Försvarsutbildarna, säger hon.

– Flera nämnde efter hand att sjukvård, skyddsvakt och GUF-instruktör lät spännande.

VIKTIG BILD AV HELHETEN

Kursens andra instruktör Johan Nydén gav ungdomarna information om vad det innebär att vara funktionär i Försvarsutbildarnas styrelser eller utskott.

– Den delen hade de inte så bra koll på och jag tror att det var nyttigt för dem att få en bild av hela det maskineri som finns bakom Försvarsutbildarnas verksamhet, säger han.

– I Östergötland, som är mitt förbund, har vi flera styrelseledamöter som är sprungna ur ungdomsrörelsen men för att komma dit måste ju ungdomarna få veta att möjligheten finns.

EN MERIT PÅ HEMMAPLAN

Fanny Celano hör hemma i Skåneförbundet och har siktat inställt på att bli ungdomsledare.

– Försvarsutbildarna har betytt så mycket för mig och jag vill ge vidare det jag har fått till nya ungdomar, säger hon.

Kursen beskriver hon som ett långt möte med en yrkesvägledare.

– Jag fick hjälp att planera mitt engagemang inför framtiden, säger hon.

– Men det allra viktigaste är att kursen räknas som en merit i mitt förbund, så nu har jag fått nya och mer ansvarsfulla uppgifter på hemmaplan.

PLATS FÖR ALLA

Max Ekänge hör till Försvarsutbildarna Skaraborg och har redan idag ett styrelseuppdrag som ungdomsrepresentant. Han gick kursen för att lära sig mer om styrelsearbete.

– Det var väldigt intressant att få veta hur Försvarsutbildarna är uppbyggd med föreningar och förbund och hur besluten fattas, säger han.

– Jag tycker om att vara med och påverka och jag vill fortsätta med styrelsearbete i min förening även som vuxen.

Max Ekänge tror att kursen kan fånga upp de ungdomar som måste lämna Försvarsungdom men som inte gör värnplikt.

– Många har drivet och viljan men har nog inte känt att det finns någon plats för dem. Nu kan de vara med och utveckla Försvarsutbildarna som organisation.

NÖJD KURSLEDNING

Även kurschef Krister Rydholm är nöjd med pilotkursen.

– Vi fick väldigt fina utvärderingar av ungdomarna och många skrev att det var bra att få veta att det finns många olika saker man kan göra för att bidra och hjälpa till, säger han.

TEXT: ANNA WIDERBERG OCH ROLF ARSENIUS

FÖR DIN SÄKERHET! – HUR BLIR MAN INFORMATÖR?

Vad händer när mobilerna dör, ljuset slocknar och värmen slutar fungera?
Vad har jag själv för ansvar? Deltagarna på kursen "Informatör – För din säkerhet!"
lärt sig att svara på just sådana frågor.

OFTA TAR VI FÖR GIVET att saker ska fungera och att eventuella fel snabbt rättas till. Om problemen kvarstår och blir långvariga, vilken beredskap har vi själva som individer och vilket eget ansvar har vi?

En helg i november samlades ett knappt tjugotal elever på Tylebäck kursgård i Halland för att bli informatörer i ämnet. Avsikten är att deltagarna ska få kunskap om och förståelse för svensk krisberedskap, krisinformation och hemberedskap. De får också lära sig att genomföra föreläsningen "För din säkerhet!"

TRE DELAR

Kursen är uppbyggd av tre moduler, förklarar kurschefen Bengt-Olof Svensson:

- Hemberedskap, det vill säga hur man bygger upp sin egen beredskap inför att värme, el eller vatten saknas hemma i bostaden.

- Informationssäkerhet, det vill säga hur man håller sig à jour med vad som händer och hur man undviker att sprida felaktig information eller själv låta sig påverkas av falska uppgifter.

- Överlevnad, alltså hur man klarar att hålla värmen i en utkyld bostad, hur man får tillgång till vatten och mat när elen saknas och kyl, frys och spis slutar fungera samt vikten av vila och sömn.

EGNA FÖRELÄSNINGAR

Tanken är att deltagarna efter kursen ska kunna anordna egna informationstillfällen med föreläsningen "För din Säkerhet!". Kursens första dag ägnas därför mycket åt planering, förberedelser samt en förevisning av hur ett sådant informationstillfälle ska gå till.

Dag två ägnas bland annat åt presentationsteknik och sista dagen får deltagarna genomföra hela föreläsningen För din säkerhet! De får även praktiska tips inför den stund då de själva ska organisera ett föreläsningstillfälle på hemmaplan.

Varför söker då deltagarna till den här kursen?

- Pandemi, torka, krig i Europa. Jag vill verkligen göra det jag kan för att förmedla att vi alla måste ta ansvar för vår egen säkerhet. Att ha en uppgift gör mig tryggare, säger Marie Henningson från Försvarsutbildarna Norra Småland.

KRISLÅDAN ÄR CENTRAL

Vatten, mat, värme och information är nyckelbegrepp inom krisberedskap. Det går att klara sig utan mat ganska

länge, men utan vatten klarar man sig bara några dagar. Om krisen slår till måste man räkna med att klara sig på egen hand i en vecka. Då är det en bra idé att ha en "krislåda" för sin egen hemberedskap. Vad en sådan bör innehålla förevisades på kursen. Med ett oroligt omvärldsläge har intresset för krisberedskap ökat.

Kurschefen Bengt-Olof Svensson demonstrerar en nödradio för Beatrice Nordin (t.v.) och Linda-Marie Nordberg (t.h.). Foto: Claes-Håkan Carlsson

- Hemberedskap intresserar mig och genom "För din säkerhet!" såg jag chansen att under trevliga former träffa andra människor och prata om ett viktigt ämne, berättar Beatrice Nordin från Försvarsutbildarna Norrbotten.

- Det avdramatiserar mycket att prata om krisen innan den inträffar, avslutar hon.

TEXT: ROLF ARSENIUS

ANVÄNDBARA LÄNKAR:

www.krisinformation.se

www.msb.se

EN NY FORM AV SJUKVÅRDSFÖRSTÄRKNING

I november genomfördes en helt ny kurs för frivilligpersonal som ska bistå med personalresurser till den ordinarie civila sjukvården.

UTBILDNINGEN ÄR ETT EXEMPEL PÅ den ökande bredden i de civila utbildningar, och de alltmer specifika behov som återuppbyggnaden av det civila försvaret ger upphov till.

REGIONAL SJUKVÅRDSFÖRSTÄRKNING

Deltagarna blir krigsplacerade i en regional sjukvårdsförstärkningsstyrka som ska kunna stödja både med praktiska och administrativa uppgifter. Kursen omfattar såväl akut omhändertagande vid skador och sjukdomstillstånd som kunskap om hur totalförsvarets sjukvårdsorganisation ser ut i händelse av en katastrof, under höjd beredskap och i krig.

FRÅN OLIKA BAKGRUNDER

De 14 deltagarna har varierande bakgrunder. Jenny Sandgren från Göteborg arbetar på Spårvägarna och har ingen tidigare sjukvårdserfarenhet.

– Jag var med när det skedde en arbetsplatsolycka och kände att det hade varit bra med lite mer sjukvårdsutbildning. Sedan hittade min man den här kursen, och här är jag nu, berättar hon.

Anders Grumstedt är försäkringsförmedlare till vardags och går kursen tillsammans med sin fru.

– Jag vill kunna hjälpa till om det händer något, och då agera rätt i det jag gör. Skulle jag gjort om mitt livsval idag hade jag nog hamnat inom sjukvården.

Alla tre kommer att krigsplaceras som förstärkning på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

LÄRORIK KURS

Att kursen hålls på en kursgård uppskattas av deltagarna.

– Kursupplägget med internt på en kursgård fungerar hur bra som helst, hade kursen genomförts på hemmaplan hade det dykt upp en massa distraktioner, säger Jenny.

Även den mänskliga kontakten med den skadade är en viktig del av omhändertagandet.

En liten gren genom vaden verkar kanske inte särskilt allvarligt, men det viktiga här är att inte dra ut eller stöka runt för mycket med pinnen eftersom detta kan förvärra skadan.

Anders instämmer och reflekterar vidare:

– Kanske kan jag känna att det vore bra för inläringen att dela upp kursen i två delar så att kunskapen hinner sjunka in lite bättre. Då går det åt mer tid för resor och annat som inte bidrar till själva utbildningen, vilket är en nackdel.

Vad gäller själva kursinnehållet säger Anders:

– En ögonöppnare för mig har varit att det finns en så tydlig systematik i det akuta omhändertagandet. Det är ju självklart när man lärt sig det, att prioritera det mest livshotande i stället för att fastna i det man ser först.

SEN DÅ?

Eftersom den här typen av sjukvårdsförstärkning inte funnits tidigare är detta lite av en pilotverksamhet. Jenny funderar framåt:

– Det här är ju helt nytt för alla så det är svårt att veta vad det egentligen innebär. Jag vet egentligen inte riktigt vad jag gett mig in på.

Anders går i liknande tankar:

– Sjukvårdsförstärkningen kan ju användas på många olika vis, allt ifrån att bedriva sjukvård till att organisera patientköer eller sortera förbandsmaterial i förrådet.

– Men jag uppmanar alla som vill hjälpa till i ett större sammanhang att ta tag i saken, och då är en sådan här utbildning ett bra sätt att ta första steget.

TEXT OCH FOTO: JÖRGEN SJÖHOLM

Transport och logistik är exempel på sektorer som är extra skyddsvärda eftersom konsekvenserna vid ett angrepp skulle bli väldigt stora.
Foto: Torben Knauer / Shutterstock

SVERIGE HÖJER SÄKERHETSSKYDDET

Det försämrade omvärldsläget innebär att Sveriges säkerhetsskydd behöver höjas. Som ett led i det har vi fått en ny säkerhetslagstiftning som skärper kraven på organisationer och företag som sysslar med säkerhetskänslig verksamhet – vilket är ganska många.

CYBERATTACKER SOM SLÄCKER NER samhällsviktiga tjänster och sabotage mot kritisk infrastruktur som elnät, telemaster och annan säkerhetskänslig verksamhet kan få fullkomligt förödande konsekvenser för ett land. För att förhindra det krävs ett effektivt säkerhetsskydd som omfattar all säkerhetskänslig verksamhet, både civil och militär och oavsett om den bedrivs inom offentlig eller privat sektor.

– Ett samhälle med ett robust och hållbart säkerhetsskydd är nödvändigt för att Sverige ska vara möjligt att försvara. Om det civila samhället brister i säkerhetsskyddet kan de militära försvarsinstanserna få ett betydligt sämre utgångsläge, säger David Hughes, expert inom säkerhetsskydd vid Säkerhetspolisen (Säpo).

SKÄRPT LAGSTIFTNING

Behovet av ett starkare säkerhetsskydd har lett till att säkerhetsskyddslagstiftningen nu skärpts i två omgångar.

Under 2019 utökades lagstiftningen till att även omfatta privata företag som sysslar med säkerhetskänslig verksamhet. Den 1 december 2021 kom ytterligare skärpningar som bland annat innebar en ny tillsynsmodell med Säpo och Försvarsmakten som samordningsmyndigheter och utökade befogenheter för samtliga tillsynsmyndigheter med möjligheter att utdela viten och sanktionsavgifter.

– De stora förändringarna i flertalet säkerhetslagstiftningar på senare år ska ses i ljuset av samhällsutvecklingen. Verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet bedrivs inte längre endast av Försvarsmakten och andra säkerhetsmyndigheter, utan även av civila myndigheter och statligt ägda eller helt privata företag. Den digitala utvecklingen sker i exponentiell takt och skyddsvärden av betydelse för Sveriges säkerhet finns och stöds inte sällan i och av komplexa informationssystem. Samtidigt har hoten mot Sverige ökat. Säkerhetshotande verksamhet

från främmande makt, internationell terrorism och systemhotande kriminalitet har både breddats och fördjupats, säger David Hughes.

VIKTIGT MED KARTLÄGGNING

Vad är det då som anses som säkerhetskänslig verksamhet? Och hur vet man om man är berörd?

FRÄMMANDE MAKT ARBETAR HELA TIDEN FÖR ATT HÄMTA IN INFORMATION OM SVENSKA FÖRHÅLLANDEN FÖR ATT GYNNA SINA STRATEGISKA SYFTEN.

David Hughes, expert inom säkerhetsskydd vid Säpo

– Den grundläggande principen är att verksamheter själva ska bedöma om de hanterar säkerhetskänslig information, men det finns absolut en utmaning i att det tillkommit nya verksamheter på den privata sidan som kanske inte är medvetna om det. Därför finns också ett krav på tillsynsmyndigheterna att kartlägga sina respektive områden och det är också viktigt att vi når ut med kommunikation om att det här är något som måste göras, säger David Hughes.

MÅSTE BÖRJA MED ANALYS

När man ska jobba med säkerhetsskydd börjar man med att göra en säkerhetsskyddsanalys. I den utreder man vad i verksamheten som ska skyddas, mot vad och på vilket sätt. Huvudsakligen handlar det om åtgärder inom tre områden: Informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

– Informationssäkerhet handlar om att skydda säkerhetsskyddsklassificerad information. Ett exempel på det är att hålla information borta från internet för att inte kunna röjas i ett it-angrepp. Fysisk säkerhet avser åtgärder som förebygger att obehöriga personer får tillgång till områden, byggnader, anläggningar och objekt där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs. Personalsäkerhet handlar dels om att chefer och personal ska ha tillräcklig kunskap om den säkerhetskänsliga verksamheten och säkerhetsskyddsarbetet, dels om säkerhetsprovningar av anställda inom den säkerhetskänsliga verksamheten, säger David Hughes.

STORT ANSVAR FÖR DEN ENSKILDE

För att få ett effektivt säkerhetsskydd behöver åtgärderna överlappa varandra. Det räcker till exempel inte med att skydda ett informationssystem från intrång via internet. Utöver det krävs också fysisk säkerhet som förhindrar obehöriga att komma åt utrustningen och personalsäkerhet som säkerställer att de som arbetar med systemet är pålitliga.

– För den enskilde som arbetar inom säkerhetskänsliga verksamheter är det viktigt att respektera och följa skyddsåtgärder och rutiner. Det kan till exempel handla om att byta lösenord med jämna mellanrum, inte klicka på länkar från okända avsändare eller att våga be den okända personen att legitimera sig för att få tillträde till verksamhetens lokaler. När det gäller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter måste man säkerställa att inte obehöriga personer får ta del av dem. Då kan det handla om att undvika okrypterad e-post eller samtal i pendeltrafiken på väg till

För den som arbetar inom en säkerhetskänslig verksamhet är det viktigt att respektera och följa skyddsåtgärder och rutiner.
Foto: Den Rise / Shutterstock

jobbet. Uppgifter med hög klassning får man över huvud taget inte skicka med e-post, påpekar David Hughes.

SÄRSKILT UTSATTA SEKTORER

Vissa sektorer är mer skyddsvärda än andra eftersom konsekvenserna vid ett angrepp skulle bli så stora. Exempel på det är energi, telekom, transport och logistik.

– Energi är att betrakta som någon slags basplatta eftersom alla andra sektorer i någon mån är beroende av energiförsörjning. Det innebär att det är extra viktigt med ett gott säkerhetsskydd här, säger Lars, säkerhetstjänststrateg på Militära under rättelse- och säkerhetstjänsten (Must).

Mikael Toll, tidigare chef för trygg energiförsörjning på Energimyndigheten och ledamot i Svenska Kraftnäts elberedskapsråd arbetar numera som senior rådgivare vid Ramboll och hjälper verksamheter inom energisektorn och andra samhällsviktiga sektorer med deras säkerhetsskyddsarbete och planering för höjd beredskap.

– I grunden handlar säkerhetsskyddet om att hålla hårt i det vi bedömer som mest skyddsvärt för att energiförsörjningen ska fungera även om något oönskat inträffar. Vi lever i ett kallt land och vintertid tar det inte många dygn innan vi skulle kunna hamna i ett katastrofscenario om el- eller värmeförsörjningen slås ut. Husen kyls ut, det blir mörkt, hissar slutar fungera, det går inte att ringa längre, hemsjukvården slutar fungera och det blir en massa andra problem, påpekar han.

KOLL PÅ UNDERLEVERANTÖRER

En av utmaningarna är att det är ett omfattande arbete som behöver göras – och att det är brist på kompetens.

– De åtgärder som behöver göras går ofta inte att lösa utan att ta in underentreprenörer. Resultatet kan bli långa leverantörskedjor med beroende av utländsk personal och utrustning, samtidigt som många är ovana att hantera säkerhetsskydd, säger Mikael Toll.

I den nya lagstiftningen finns krav på att teckna säkerhetsskyddsavtal med leverantörer i fler situationer än tidigare. Säkerhetsskyddsbedömning och lämplighetsbedömning måste genomföras innan avtal ingås. I många fall behöver man också samråda med tillsynsmyndigheten.

– I år kommer också ytterligare en lag som fångar upp direktinvesteringar från utländska ägare, och där tillsynsmyndigheterna får möjlighet att lägga in veto mot vissa direktinvesteringar i till exempel spetsteknologi och fastigheter, berättar Lars.

FÅTT SANKTIONSavgifter

Att frågan är högaktuell visade sig i ett ännu inte avslutat ärende där Transportstyrelsen kritiserat Swedavia för att ha beställt screeningutrustning från Kina till Arlanda och som rapporterats om i flera nyhetsmedier, bland annat SVT, Aktuell Säkerhet och Aftonbladet. I USA är samma utrustning svartlistad och man har också varnat för den. Transportstyrelsen har nu krävt att Swedavia ska göra en särskild säkerhetsskyddsbedömning, utreda behovet av samråd med Säpo inför installationen och ge besked om utrustningen godkänts ur säkerhetsskyddssynpunkt eller

David Hughes är expert inom säkerhetsskydd vid Säpo. Foto: Säkerhetspolisen

Mikael Toll hjälper verksamheter inom energisektorn och andra samhällsviktiga sektorer med deras säkerhetsskyddsarbete och planering för höjd beredskap. Foto: Ramboll

inte. Om Swedavia inte kommer in med svar på ärendet riskerar man böter på 50 miljoner kronor.

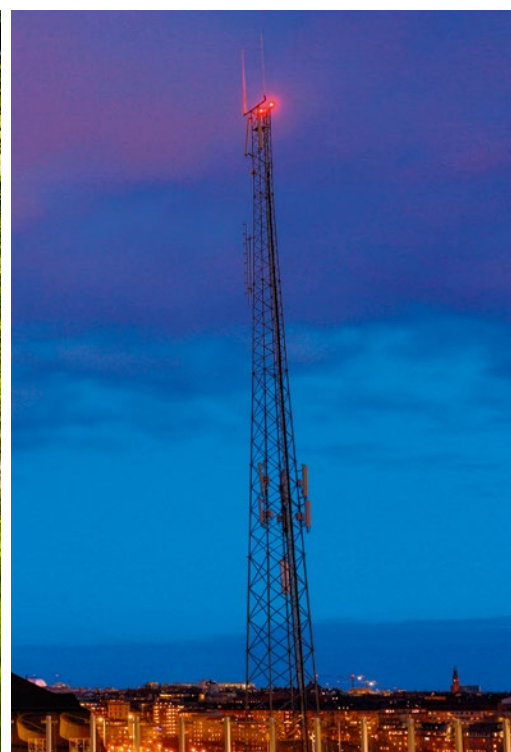
– Möjligheten att utfärda sanktionsavgifter är en viktig skärpning i den nya lagen. Redan nu finns ett fall där Länsstyrelsen Skåne utfärdat sanktionsavgifter till VA Syd. Bakgrunden är att bolaget under flera år hoppat över att säkerhetspröva personer som arbetat med regionens dricksvatten. Sanktions- och vitesavgifterna är en viktig signal från den politiska nivån att vi behöver ta säkerhetsskyddsfrågorna på högsta allvar, säger Lars.

I VA Syds fall handlade det om böter på 7 miljoner kronor, som sänktes till 6 miljoner kronor efter att bolaget överklagat till förvaltningsrätten.

FRÄMMANDE UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET

Must har listat fem huvudsakliga hot mot Sveriges säkerhet: Främmande underrättelseverksamhet, sabotage, kriminalitet, subversion och terrorism. På senare år har man sett en ökad aktivitet just när det gäller underrättelseinhämtning.

– Främmande makt arbetar hela tiden för att hämta in information om svenska förhållanden för att gynna sina strategiska syften genom att exempelvis få insyn i högteknologisk forskning, påverka politiskt beslutsfattande och folklig opinion. Inhämtningen sker på flera sätt, till exempel genom cyberattacker och mänskliga

Den skärpta lagstiftningen ska bidra till ett effektivt säkerhetsskydd som omfattar all säkerhetskänslig verksamhet, både civil och militär och oavsett om den bedrivs inom offentlig eller privat sektor.

Foto: Tony Hisgett / flickr, Tommy Alven / Shutterstock, Pxhere, Alexanderstock23 / Shutterstock

källor beroende på det strategiska syftet med inhämtningen, säger David Hughes.

Under 2022 skedde flera uppmärksammade cyber-attacker riktade mot svenska företag och myndigheter, bland annat Coop, A-kassorna, Naturvårdsverket och ett par av landets kommuner.

– Jag tror att myndigheterna blivit mer benägna att rapportera, samtidigt som media blivit mer benägna att skriva om det. Det är bra att det lyfts – på så vis blir det tydligt att det här är ett reellt hot som hela samhället behöver jobba med, påpekar David Hughes.

ÖPPEN DATA KAN BLI PROBLEM

En av flera utmaningar på säkerhetsskyddsområdet är de stora mängder öppna data som genom ny teknik kan samköras och användas för underrättelseinhämtning.

– Den tekniska utvecklingen ställer därför nya krav på myndigheter att samverka ännu mer för att göra kloka bedömningar kring sekretess. En motståndare kommer hela tiden att använda det spelutrymme som finns, så det gäller att inte vara naiv. Som enskild individ gäller det att inte bjuda på för mycket information på till exempel LinkedIn för att försvåra målsökning när främmande makt letar efter vilka som är informationsbärare.

Även om vi ska vara stolta över att jobba i till exempel Försvarmakten kanske vi inte ska bjuda på vilken information vi har tillgång till eller vilka processer man kan påverka i sitt arbete, säger Lars.

Resonemanget gäller även medlemmar i Försvarsutbildarna och övriga frivilliga försvarsorganisationer.

– De frivilliga försvarsorganisationerna har fått en viktig roll i det återupptagna totalförsvaret, vilket gör att hotbilden överförs till personal och medlemmar i de organisationerna också, påpekar Lars.

GÄLLER ATT KOMMA I GÅNG – NU

Både Lars, David Hughes och Mikael Toll pekar på vikten av att komma i gång med säkerhetsskyddsarbetet snarast.

– Lagstiftaren har visat hur viktigt det här är och tillsynsmyndigheterna jobbar stenhårt, men det kommer att ta tid innan allt är på plats, säger David Hughes.

Lars håller med.

– Jag skulle också vilja slå ett slag för att det inte bara handlar om att efterleva en lag, utan om att det mind-set vi ska ha med oss in i detta är att vi ska bygga en verklig motståndskraft mot en antagonist, påpekar han.

– Största risken är att man inte tar hoten på allvar. Jag som jobbat med det här i många år hör många säga att det är viktigt och sedan går man tillbaka och gör på samma sätt som tidigare utan att ändra sina prioriteringar. Därför tror jag att det är bra att peka på att det finns stora behov, men samtidigt inte låta det leda till handlingsförlamning. Utan det gäller att sätta fart och ta ett steg i taget, säger Mikael Toll.

TEXT: SARA BERGQVIST

DEN NYA SÄKERHETSSKYDDSLAGSTIFTNINGEN I KORTHET

- Ny tillsynsmodell med ökade befogenheter för tillsynsmyndigheterna. Försvarmakten och Säpo är utöver sin egen roll som tillsynsmyndighet också samordningsmyndighet för övriga tillsynsmyndigheter.
- Möjlighet för tillsynsmyndigheter att utfärda sanktionsavgifter och vitesförelägganden mot verksamheter som brister i sitt säkerhetsskyddsarbete.
- Skyldighet för alla verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet att anmäla det till sin tillsynsmyndighet.
- Krav på tillsynsmyndigheterna att kartlägga sina respektive områden.
- Säkerhetsskyddschefen i respektive verksamhet får en stärkt roll med större ansvar, mandat och krav på att arbeta aktivt och operativt med säkerhetsskyddsarbetet.
- Krav på att teckna säkerhetsskyddsavtal med leverantörer i fler situationer än tidigare.
- Säkerhetsskyddsbedömning och lämplighetsbedömning måste genomföras innan avtal ingås.
- Vid överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet och tecknande av vissa säkerhetsskyddsavtal ska samråd ske med tillsynsmyndigheten.
- Första delen av nya lagstiftningen kom redan 2019. Viktigaste nyheten då var att lagen även kom att omfatta privata företag.

SÄKERHETSSKYDD OMFATTAR TRE HUVUDOMRÅDEN

- **Informationssäkerhet:** Att skydda säkerhetsskyddsklassificerad information. Kan till exempel handla om att hålla information borta från internet så att den inte kan röjas vid ett it-angrepp.
- **Fysisk säkerhet:** Åtgärder som förebygger att obehöriga personer får tillgång till områden, byggnader, anläggningar och objekt där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs.
- **Personalsäkerhet:** Handlar dels om att chefer och personal ska ha tillräcklig kunskap om den säkerhetskänsliga verksamheten och säkerhetsskyddsarbetet, dels om säkerhetsprövningar av anställda inom säkerhetskänslig verksamhet.

MUST: FEM TYPER AV HOT MOT SVERIGES SÄKERHET

- Främmande underrättelseverksamhet
- Sabotage
- Kriminalitet
- Subversion
- Terrorism

FRA

SIGNALUNDERRÄTTELSETJÄNST OCH CYBERFÖRSVAR

FRA skyddar svenska intressen genom att förse sina uppdragsgivare med information om utländska förhållanden och genom att vara en väsentlig del av Sveriges cyberförsvar.

Källa: FRA

DENNA ARTIKEL ÄR INTE LIKA DETALJERAD när det gäller beredskapsplanering för kris och krig som tidningens tidigare artiklar om myndigheter med ansvar inom totalförsvaret. John Ahlmark, kommunikatör vid FRA, förklarar begränsningarna:

– FRA har inte som främsta uppgift att förbereda sig för ett kommande skarpt läge, vi jobbar skarpt redan nu i normalläget. Så vi är väldigt hemliga av oss, om än mycket öppnare än förr i världen.

FRA är en civil myndighet som lyder under Försvarsdepartementet. Myndigheten har cirka 950 anställda med huvudkontor på Lovön utanför Stockholm och stationer runt om i landet. Informationen från FRA kan röra exempelvis militär förmåga i andra länder, utvecklingen i krigs- och konfliktregioner, internationell terrorism och IT-angrepp i det globala nätet.

UPPDRAG

FRA har två verksamhetsområden – signalunderrättelseverksamhet som riktas mot utländska förhållanden samt cyberförsvar.

FRAs uppdragsgivare när det gäller underrättelser är regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säpo samt polisens Nationella operativa avdelning, Noa. När det gäller cyberförsvar är det de mest samhällsviktiga verksamheterna som kan få stöd av FRA.

SIGNALUNDERRÄTTELSEVERKSAMHET

Den militära aktiviteten i närområdet har under senare år varit hög och omfattat ett antal större övningar samt ett stort antal militära flygplans- och fartygsrörelser, vilket FRA i sin dagliga rapportering löpande redovisat till Försvarsmakten.

Utöver detta har FRA bland annat rapporterat om truppförflyttningar och omorganisation av militära förband, samt om utveckling och förnyelse av militär materiel och etablering av nya vapensystem som kan utgöra ett hot mot Sverige.

CYBERFÖRSVAR

FRA bidrar till att skydda samhällsviktig verksamhet mot attacker från statliga eller statsunderstödda organisationer. Att åstadkomma goda säkerhetslösningar är väsentligt för att minska sårbarheten i vårt samhälle. John Ahlmark konkretiserar:

– Genom FRAs förmåga att identifiera och följa skadlig kod i det globala nätet kan vi rapportera om utvecklingen både i stort och i detalj. Dessutom kan vi skräddarsy skyddsmekanismer som samhällsviktiga verksamheter får del av, samt genomföra säkerhetstester på deras IT-system.

KRIGET I UKRAINA

Under 2022 har förstärkt Rysslands krig mot Ukraina varit en viktig del av FRAs uppmärksamhet. Detta ställer krav

på såväl omedelbar skärpa som långsiktigt fokuserad uthållighet hos alla berörda parter. John Ahlmark kommenterar:

– FRA följer utvecklingen i kriget i Ukraina. Vi rapporterar om såväl militära som politiska skeenden till regeringen och Försvarsmakten. Särskilt i situationer som den här har ett land oundgänglig nytta av egna trovärdiga underrättelser.

– FRA följer även utländska påverkansoperationer och minskar på så sätt förutsättningarna och spelutrymmet för hybridoperationer mot Sverige, fortsätter John.

BEREDSKAPSPLANERING FÖR KRIS OCH KRIG

John Ahlmark igen:

– FRA har ännu idag en roll som försvarets larmklocka eftersom signalspaning ger en god förvarning om förestående konflikt eller militära hot mot Sverige. Detta gör vi dygnet runt, årets alla dagar, oavsett samhällets beredskap i övrigt.

– FRAs uppgifter och uppdragsgivare är desamma oavsett vilken beredskapsnivå som råder, förtydligar John och fortsätter:

– Efterfrågan på våra insatser, både vad gäller signalspaning och cyberförsvar, har ökat kraftigt under de senaste åren. Mycket av detta handlar dock om "här och nu" snarare än om beredskapsplanering. Med det sagt, naturligtvis kan beredskapsläget påverka våra prioriteringar och hur vi arbetar.

Hans avslutande ord lämnar tyvärr inga större öppningar för frivilligorganisationerna:

Vi har ingen frivilligpersonal alls i vår organisation, vilket bland annat har med säkerhetsklassning att

göra. Det händer att vi tar emot studiebesök från frivilligorganisationer, då vi redogör för vårt arbete och beskriver vår myndighet utan att delge något som omfattas av sekretess.

TEXT: JÖRGEN SJÖHOLM

FAKTA

Från andra världskriget fram till idag har FRA varit inblandat i en rad kända händelser med underrättelseanknytning. Här följer några exempel:

G-skrivaren, operation Stella Polaris, Catalina-affären, kalla kriget, Försvarsmaktens internationella insatser samt jakten på massförstörelsevapnen i Irak.

(G-skrivaren var en tysk krypteringsmaskin som FRA lyckades avkoda under andra världskriget. Stella Polaris var en operation där den finska signalspaningen under andra världskriget evakuerades till Sverige inför hotet om en Sovjetisk invasion.)

FRA har publicerat en skrift som bland annat beskriver ovanstående händelser. Den hittar du via fra.se där du väljer "Om FRA" och sedan klickar dig vidare till "FRA:s historia" där det längst ner på sidan finns en länk till dokumentet.

FRA:S HISTORIA

FRA bildades 1942, när de delar ur försvarsstaben som arbetade med signalspaning och kryptoforcering knöpsades av till en självständig enhet.

Under det kalla kriget utgjorde FRA en larmklocka. Förvarning var väsentligt för att i tid kunna mobilisera det svenska invasionsförsvaret.

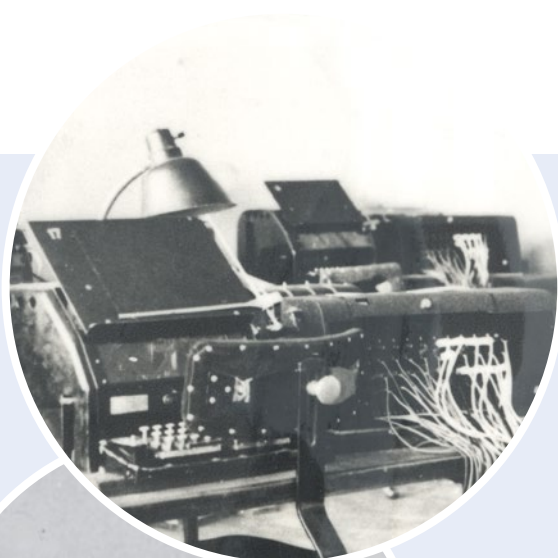
Det svenska signalspaningsplan, en DC-3:a, som sköts ner av Sovjet 1952 är ett exempel på hur hett det kalla kriget var vid denna tid. Fem FRA-anställda och tre personer från Flygvapnet dog. Det spaningsplan som sedan även det sköts ner under letandet efter DC-3:an namngav med sin flygplanstyp denna episod – Catalina-affären.

I den alltmer globaliserade världen efter det kalla kriget har FRA fått bredare uppgifter, bland annat att stödja svenska militära insatser utomlands och efterhand även cyberförsvar och stöd till arbetet med att motverka terrorism.

FRA uttyds fortfarande Försvarets Radioanstalt men numera använder man sällan något annat namn än förkortningen, vilket John förklarar så här:

– Vi ingår inte i Försvarsmakten, radiovågor inte längre är vår enda källa och vi är inte någon anstalt.

I faktarutan ovan hittar du några specifika skeenden som FRA varit inblandat i, och som tack vare det historiska perspektivet nu går att läsa om i öppna källor.

Källa: FRA

Kriget i Ukraina lyfter fram betydelsen av ett starkt civilt försvar. Foto: Алесь Усцінаў / Pexels

LÄRDOMAR FRÅN KRIGETS UKRAINA

Vi ser och hör dagligen om den inhumana ryska krigsföringen. Människor som flyr från sina hem och infrastruktur som förstörs. Missilangreppen på skolor, sjukhus och bostadsområden syftar till att knäcka motståndsviljan. Om det lyckas skulle den militära motståndsförmågan gå mot sitt slut.

NÄR DETTA SKRIVS HAR KRIGET PÅGÅTT i snart tio månader. Det som ledarna i Kreml bedömde skulle bli ett snabbt ukrainskt sammanbrott har resulterat i motsatsen. Historiskt har krig sällan blivit så korta som angriparen planerat. Ett segt, uthålligt, och hittills också framgångsrikt, försvar från ukrainsk sida ger många lärdomar. Inte minst för vårt land som är i färd med att höja förmågan hos totalförsvaret, både militärt och civilt.

FRIHETEN ÄR INTE SJÄLVKLAR

Frihet och oberoende är starka drivkrafter hos ukrainarna. Ukraina var en självständig folkrepublik under åren 1918 till 1921 och har också varit det sedan 1991. Mellan åren 1921-1991 var landet en Sovjetrepublik, något som gav dåliga minnen och som ligger nära i tiden.

Efter 1991 rådde motsättningar mellan väst- och östorienterade folkgrupper i landet plus en omfattande

korruption. Det resulterade 2004 i den orangea revolutionen och ledde tio år senare till den så kallade Euromajdan, med massprotester som slutade med att den proryska presidenten avsattes. Detta blev startskottet för Ryssland att, med stöd av proryska krafter i Ukraina, ockupera och annektera Krim. Liknande proryska krafter i Donetsk och Luhansk fick dessutom stöd av Ryssland militärt. Det här blev en påminnelse om att i de länder som Ryssland hävdar är deras territorium, där är frihet, fred och demokrati inte något självklart. Detta har i sin tur ökat befolkningens beslutsamhet att kämpa.

DEMOKRATI SKAPAR FÖRSVARSVILJA

Ukraina är en demokrati där förtroendet för ledarna är stort, både hos medborgarna och internationellt. Det betyder mycket i en utdragen försvarskamp. Ledarnas

närvaro inspirerar medborgarna och är exempel på mycket gott ledarskap.

Vi ser ofta inslag i media från Ukraina som visar på ett effektivt civilt försvar. I vårt land pågår uppbyggnaden av civilområden med civilbefälhavare som tillsammans med militärregionerna stärker en integrerad totalförsvarsledning på regional nivå. Det är ett steg mot en effektiv totalförsvarsledning i hela kedjan från nationell nivå till kommunnivå. I Sverige står också demokratin stark, liksom försvarsviljan, och det är grunden för motståndsförmågan.

DET CIVILA FÖRSVARET GER HOPP

Förutsättningen för ett uthålligt och framgångsrikt militärt motstånd är att samhället inte kollapsar. Om soldaten ska vara motiverad att fortsätta kampen krävs att han eller hon vet att staten gör sitt yttersta för att skydda familj, släkt och vänner till liv och hälsa och att det finns resurser för detta.

Bilder av döda, raserade byggnader och människor som förlorat sina hem och är på flykt, visar krigets grymhet. Samtidigt visar bilderna på räddningspersonal som drar fram människor ur byggnader, räddar liv och släcker bränder, att det finns en fungerande, kompetent och uthållig organisation. Döda och skadade människor tas omhand, utslagen elförsörjning repareras, byggnader återuppförs och frivilliga krafter ger stöd och hjälp till gamla, sjuka och utsatta grupper.

Av stor betydelse är också det internationella humanitära stödet, något som ökar uthålligheten hos det ukrainska totalförsvaret. Krig kostar och där gör omvärldens finansiella stöd skillnad. Sak samma gäller omvärldsstödet med sjukvårdsartiklar, läkemedel och medicinsk utrustning, samt frivilliga som reser till Ukraina för att göra en personlig insats.

Vi kan dra en uppenbar slutsats av det vi ser när det gäller ukrainsk civil motståndsförmåga: ett förberett, övat och uthålligt civilt försvar har en avgörande betydelse. Lika uppenbar är betydelsen av frivilliga krafter, och i Sverige har vi fördelen av att det finns arton frivilliga försvarsorganisationer med mycket bred kompetens, både civilt och militärt. Att bygga ett civilt förvar som förmågemässigt sker parallellt med Försvarsmaktens uppbyggnad borde, mot bakgrund av det vi så påtagligt kan dra slutsatser av från krigets Ukraina, ha mycket hög prioritet.

MILITÄRA ERFARENHETER

Militärt lär oss kriget i Ukraina bland annat:

Att krig är resurskrävande. Ju längre det varar, desto större blir resursförbrukningen. Soldater stupar och såras, något som gör att krigsföringsförmågan snabbt kan gå ner om det inte finns en utbildad personalreserv för samtliga stridskraftsslag. Kvantitet blir en eftersträvd kvalitet.

Att sjukvårdsförmågan är avgörande för moralen och för nivån på de stridsinsatser som kan genomföras. Förbandssjukvården är till för att ge både effektiv första hjälp på stridsfältet och kvalificerad kirurgisk behandling. Samtidigt finns den avgjort största kapaciteten i

sjukvården i våra regioner, något som åter pekar på att civilt försvar underbygger militär förmåga.

Att stora mängder materiel slås ut, skadas och måste ersättas, samt att förbrukningen av ammunition är enorm. Behovet är stort av reservmateriel och ammunitionslager. Likaså behövs en försvarsindustri och företag som snabbt kan ställa om sin verksamhet till krigsproduktion.

Att detta krig tydligt påvisar den omfattande förstörelse som kan uppnås genom att använda vapensystem med hög precision. Ett exempel är HIMARS (High mobility Artillery Rocket System) som har en räckvidd upp mot 50 mil, med mycket hög effekt när stridsdelen träffar målet. Ett annat är en allt större användning av drönare (UAV:er) för under-rättelseinhämtning och vapeninsats. Det finns ett stort behov av att utveckla billiga system för att skjuta ner drönare, särskilt när de uppträder tillsammans i stor mängd.

Ett bra luftförsvar är avgörande för samhällets funktionalitet. Det handlar inte bara om jaktflyg utan det är kombinationen av flygande system och luftvärn som tillsammans svarar för uthålligheten.

HÄR FINNS UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Erfarenheterna från Ukraina visar inte minst på vikten av ett effektivt försvar mot cyberangrepp samt förmågan till offensiva insatser. Här har Sverige stora möjligheter att vara i framkant med tanke på vår teknikkompetens och innovationsförmåga.

Ett annat område är informationskriget där den ukrainska korrekta sakinformationen visat sin överlägsenhet gentemot de lögnfabriker som agerar på rysk sida. För såväl cyberförsvaret som på informationsarenan finns en outnyttjad kapacitet i frivilligrörelsen, vilken skulle kunna vara en kostnadseffektiv förstärkningsresurs.

Till sist: För Ukraina handlar det om nationell överlevnad. För Ryssland handlar det mer om ett fortsatt utnötningskrig och överlevnad för regimen i Kreml. Detta är utgångspunkter som gör förhandlingar svåra. Vi bör därför mentalt förbereda oss på ett utdraget krig med inslag av det icke förväntade.

TEXT: TOMMY JEPSSON, ledamot i Kungliga Krigsvetenskapsakademien

Moderna långräckviddiga precisionsvapen har en stor förstörelsepotential. Bilden visar Himars.
Foto: 3dmardivcommstrat / Wikimedia Commons

I DALARNA FÅR MÄNNISKOR UTVECKLAS

Försvarsutbildarna Dalarna stödjer Dalregementsgruppen och Dalabataljonen med rekrytering av specialister till Hemvärnet. Under 2022 har förbundet dessutom rekryterat 24 nya medlemmar till en räddnings- och röjningsstyrka.

THERESE ALATALO GICK MED i Försvarsutbildarna 2019. Hon studerar för närvarande till specialistofficer inom markstrid på Dalregementet. Vid sidan av det är hon utbildningsansvarig för Försvarsutbildarna i Dalarna och det är en syssla hon gillar skarpt.

– Att få se människor utvecklas, bli självsäkra och börja ta för sig är så roligt att se, säger hon.

Therese Alatalo har varit aktiv i arbetet med att rekrytera till en helt ny räddnings- och röjningsstyrka, ett uppdrag från Länsstyrelsen Dalarna. Styrkan ska

känna att han ville göra mer samhällsnytta i sitt liv. Han har en bakgrund som brandman och sadlade nyligen om för ett yrke som utbildare inom säkerhetsbranschen.

– Men jag ville göra nytta utanför arbetet också så jag sökte upp Hemvärnet. Här fick jag en ny social gemenskap, blandad med lite äventyr, säger Adam Nilsson.

Efter en viss väntan, på grund av pandemin, kom han till slut till den grundläggande soldatutbildningen för frivilliga (GU-F) i Göteborg. Han minns känslan när han väl satt inne i stridsbåten som skulle ta dem ut på havet, tillsammans med andra grönkädda. Han hade kommit rätt.

– Vi hade en sen sittning på kvällen efter och väcktes redan klockan 4 nästa morgon för att vi skulle ut och jogga, förvirrat men roligt. Precis det jag hoppats på, att få utmana mig själv. Det var verkligen på en helt annan nivå än vad jag trott, säger Adam Nilsson.

PLANERING KRING OLIKA UTBILDNINGAR

Tjugosexåriga Frazze Longwitz kommer också från Hemvärnet. Han var under några år föreningens sekreterare, men håller numera i planeringen kring de olika utbildningarna som erbjuds.

– Det passar mig mycket bättre. Nu har jag hållit i två GU-F-kurser vilket är en rolig utmaning när man ser hur alla i olika åldrar mellan 18 och närmare 60 år verkligen ger sitt bästa. Då får jag använda ordet livserfarenhet på olika sätt, i min pedagogik, säger Frazze Longwitz.

TEXT: BEATA HANSSON

Utbildning i vassa verktyg under GU-F i Falun. Foto: Therese Alatalo

bestå av 30 personer och Försvarsutbildarna Dalarna har rekryterat 24 nya medlemmar till det uppdraget och skrivit avtal med dem. Av dessa har 15 personer gått en kurs i skogsbrandbekämpning i Ånn och de återstående ska gå samma kurs i juni.

– Räddnings- och röjningsstyrkor är en resurs till länsstyrelser som ska kunna förstärka räddningsledare i fredstid, men även vid höjd beredskap och krig. I fredstid är fokus att vara en förstärkningsresurs med utbildning i skogsbrandbekämpning, säger Therese Alatalo.

VILLE GÖRA MER SAMHÄLLSNYTTA

En av Försvarsutbildarna Dalarnas nyare medlemmar är Adam Nilsson, som i mitten av 30-årsåldern började

FÖRSVARsutbildarna DALARNA

Antal medlemmar: 333 medlemmar, en ökning med 52 procent jämfört med året innan.

Ungdomsaktiviteter: En helgövning per månad planeras för 2023.

Uppdrag/Utbildningar: Fortsätta att rekrytera till räddnings- och röjningsstyrkan. Anordna föreläsningen "För din säkerhet!" regelbundet för allmänheten. Utbilda medlemmar som vill genomföra GU-F. Hålla kursen Fältarbeten – grunder, som Falun är ensamma om inom Försvarsutbildarna. Anordna Military Weekend och Military Day.

Kapten Rolf Nilsson hälsar på GU-F-elever och tillika blivande specialister inom Hemvärnet. Foto: Rune Johansson

Försvarsutbildarna i Värmland har en frivillighetens kulturbärare bakom rodret. Rune Johansson var med och startade Hemvärnets musikkår i Värmland 1976 och idag är han Värmlandsförbundets ordförande.

RUNE ÄR 76 ÅR och har inga planer på att pensionera sig.
– Det är så trevligt att vara med och utveckla människor, säger han.

Numera ser han sig som mest som administratör. Han är adjutant, kvartermästare, håller koll på ekonomi och materiel samt ser till att eleverna hittar kurserna och de spännande föreläsningsserierna som förbundet anordnar.

Sedan den första GU-F:en (grundläggande soldatutbildning för frivilliga) för dryga tolv år sedan försöker man ha dessa utbildningar minst en gång om året.

– Elevunderlaget ser annorlunda ut idag. Eleverna söker sig inte längre hit för att ha något att göra. Dagens elever vill ställa upp och göra nytta. Vår verksamhet är också mer professionell numera, anser Rune Johansson.

ENGAGEMANGET ÄR STORT

Engagemanget är stort på flera håll. Martin Grund är 31 år och efter en bakgrund inom polisen har han sadlat om för att bli enhetschef på Försäkringskassan.

– I samma veva som jag satte mig på ett skrivbordsjobb började det klia i fingrarna att få göra någonting som verkligen betydde något vid sidan av mitt arbete, säger Martin Grund.

Han började söka runt och fastnade för Försvarsutbildarna där han anmälde intresse. Ganska omgående blev han kontaktad av Rune Johansson.

– Jag fångades direkt av styrelseordförandens personliga stil och uppriktiga värme. Han visade ett samhällsengagemang ut i fingerspetsarna som tilltalade mig. Här kände jag att jag ville bidra. Jag tycker totalförsvaret är viktigt och Rune fick mig att inse att jag faktiskt kunde vara en relevant länk till det hela. Försvarsmakten liknar polisen i

sin struktur, jag känner mig hemma i det tänket, berättar Martin Grund.

Att fånga frivilligengagemanget idag är en utmaning. Att få folk att känna sig välkomna, behövda och inkluderade i en ideell organisation är svårare nu än förr. Därför tror Martin Grund att det är viktigt att bygga upp allmänhetens känsla för att vi faktiskt måste ha en mental beredskap lite till mans om vad det kan innebära om krisen eller kriget kommer. Samtidigt har krigsutbrottet i vår närhet skapat en anstormning av ansökningar till förbundet från nyfikna och frivilliga.

– Vi har även uppdrag att rekrytera till och utbilda inom civila uppdrag, till exempel skogsbrandsbekämpning eller oljesanering. Så det borde finnas något som tilltalar de flesta, tror Martin Grund.

TEXT: BEATA HANSSON

FÖRSVARsutbildarna VÄRMLAND

Antal medlemmar: Cirka 700

Ungdomsverksamhet: Söker instruktörer till ungdomsutbildningar.

Uppdrag/Utbildningar: Två GU-F-utbildningar, tre Kombattantutbildningar, en GSU, grundutbildning för civil personal i Försvarsmakten, på uppdrag från Försvarsmakten. Två Military Weekend och en Military Day.

Förbundet genomför också föreläsningsserien "Försvarsforum" samt föreläsningarna "Tillsammans Försvaret Vi Sverige" och "För Din Säkerhet!" för allmänheten.

FÖRST PÅ PLATS VID EN TRAFIKOLYCKA – SÅ GÖR DU

Vet du vad du ska göra om du är först på plats vid en trafikolycka? Läs det här – det kan rädda liv.

Den som kommer först på plats efter en allvarlig trafikolycka behöver snabbt kunna fatta en rad livsviktiga beslut. Genom att vara förberedd ökar förutsättningarna för att agera rationellt, spara värdefull tid och rädda liv – samtidigt som man inte utsätter sig själv för fara. Här kommer en genomgång för hur du bör agera steg för steg utifrån minnesregeln S-CABCDE.

1. SAFETY/SCENE – LIVSFARLIGT LÄGE

- Parkera ditt eget fordon på säkert sätt och varna andra trafikanter med varnings-triangel och varningsblinkers. Skaffa en snabb överblick över situationen.
- Flytta skadade som befinner sig i ett livsfarligt läge, till exempel på vägbanan eller i fordon som börjar brinna – flytta annars inte skadade i onödan.
- Ring 112 så fort du skaffat en överblick och detta är möjligt – dela på uppgifterna om ni är flera.

5. CIRCULATION – CIRKULATION

Kontrollera pulsen. Förebygg cirkulationssvikt genom att stoppa blödningar (större ska redan vara stoppade) och lägg om sår med eventuella förband som finns.

6. DISABILITY – MEDVETANDEGRAD

Kontrollera personens vakenhet, känsel och rörelseförmåga. Prata med personen. Läget kan snabbt ändras, så kontrollera regelbundet. Om personen slutar andas, påbörja HLR.

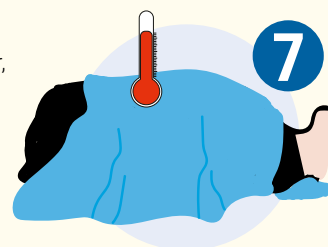

2. CATASTROPHIC BLEEDING – LIVSHOTANDE BLÖDNING

En större blödning blir mycket snabbt livshotande. Därför måste du undersöka detta först. Stoppa eventuell blödning genom att trycka på såret med raka armar, gärna med förband eller tyg emellan. Behåll trycket tills ambulanspersonal tar över.

7. EXPOSURE – UNDERSÖK OCH SKYDDA MOT OMGIVNINGEN

Skydda mot kyla med hjälp av filter, jackor eller andra plagg både över och under den skadade. Tänk på att marken kan vara kall och man snabbt kan bli nerkyld även sommardag. Skydda även mot värme vid behov. Gör en helkroppssökning för att se att det inte finns fler upptäckta skador.

3. AIRWAY – FRIA LUFTVÄGAR

Säkerställ fria luftvägar. Om personen är vaken och kan prata obehindrat är luftvägarna fria. Om personen är medvetslös: Avlägsna eventuella föremål i munhålan. Böj huvudet bakåt samtidigt som du lyfter hakan. Detta förhindrar att tungan faller bakåt och blockerar luftströmen.

Vid normal andning: placera personen i stabilt sidoläge.

4. BREATHING – ANDNING

Kontrollera att personen andas genom att lyssna, se och känna.

Om ingen eller onormal andning: Starta hjärt- och lungräddning (HLR). Gör 30 bröstkompressioner följt av två inblåsningar och upprepa tills personen visar tydliga livstecken, någon annan tar över eller ambulanspersonal är på plats. Om andning finns, fortsätt till nästa punkt.

KÄLLOR: 1177, Krisinformation.se, Vårdhandboken, Röda Korset, Södertörns brandförsvärsförbund, Safe@Work och HLR-Konsulten.

SAMMANSTÄLLT AV: Sara Bergqvist
ILLUSTRATIONER: ClearDesign.se

Carl-Oskar Bohlin. Foto: Ninni Andersson / Regeringskansliet

KRÖNIKAN

DEN VIKTIGASTE KRAFTEN ÄR DU

SVERIGE OCH EUROPA BEFINNER SIG i ett av de allvarligaste säkerhetslägena sedan andra världskriget. Det försämrade omvärldsläget är också en av anledningarna till mitt nya uppdrag. För första gången på 77 år har regeringen tillsatt en minister med ansvar för civilt försvar. Det visar att den här regeringen prioriterar att stärka samhällets motståndskraft och därmed förmågan i Sverige totalförsvar.

I och med Rysslands invasion av Ukraina, så raserades definitivt den säkerhetsordning som byggdes upp efter kalla kriget. Även om kriget blev spiken i kistan – så har omvärlden i irlighetens namn inte utvecklats i en riktning som vi i Sverige, Europa och västvärlden önskar.

Rysslands invasion av Ukraina är det tydligaste och värsta exemplet på detta. Våra förhoppningar har kommit på skam gång efter annan: Under arabiska våren och i Kina för att bara nämna två exempel.

Efter kalla krigets slut gjordes bedömningen att de säkerhetspolitiska hoten mot Sverige minskat. Som en konsekvens av detta minskade och omorienterades resurserna. Pengar som tidigare lagts på säkerhetspolitiska hot lades på fredstida beredskap.

I ljuset av Rysslands brutala krigföring – där ingen åtskillnad görs mellan militära och civila mål – är det uppenbart att det väpnade angreppet återigen ska vara dimensionerande för det civila försvaret.

När vi nu återuppbygger totalförsvaret är det av yttersta vikt att vi betraktar det som en helhet, där civilt och militärt försvar växer tillsammans. Det civila försvaret har många centrala åtaganden gentemot det militära försvaret. En svag förmåga inom det civila försvaret innebär alltså ett förmågetapp också i det militära försvarets möjligheter att lösa sina uppgifter.

Vi har en gedigen uppgift att förbättra vår beredskap och regeringen tar frågan på största allvar. Staten, kommuner,

regioner, näringslivet och civilsamhället har alla viktiga funktioner i det civila försvaret. Den allra viktigaste beståndsdelen i vårt försvar och vår motståndskraft är du själv. Samhällets förmåga att motstå kriser och krig hänger på vår individuella beredskap, försvarsvilja och kriställighet.

Om du i vanliga fall klarar dig utan hjälp från samhället måste du vara inställd på att kunna göra det under en längre tid, och även i en svår situation. Du behöver också vara mentalt inställd på att efter förmåga fullgöra din totalförsvarsplikt om det värsta skulle hända. Det ställer högre krav på den personliga beredskapen.

I arbetet med att stärka det civila försvaret har Sverige en jätteresurs i de frivilliga försvarsorganisationerna och de över 350 000 medlemmarna som helt självmant och utan ersättning engagerar sig i det civila försvaret.

Erfarenheterna från Ukraina visar hur viktigt det är med en hög försvarsvilja bland befolkningen, men också att försvarsvilja måste kanaliseras genom faktiska kunskaper. Här har de frivilliga försvarsorganisationerna en central roll. Det civila samhället behöver vara robust och motståndskraftigt och kunna stödja det militära försvaret, samtidigt som de viktigaste samhällsfunktionerna behöver säkerställas och civilbefolkningen skyddas.

I mitt uppdrag att påskynda arbetet med att stärka det civila försvaret ser jag det därför som en angelägen uppgift att i nära dialog med frivilligkrafterna verka för att de kommer till ännu större användningen och gör ännu större nytta för Sverige.

Jag vill avsluta med att rikta ett särskilt stort tack för de storartade insatser för Sveriges beredskap och det civila försvaret som ni vidmakthåller och utvecklar. Tack!

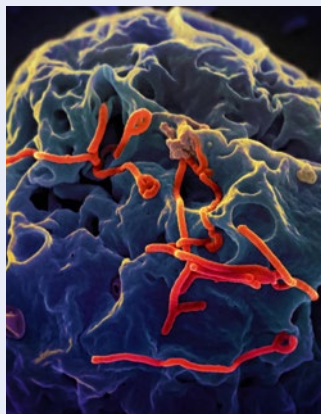
TEXT: CARL-OSKAR BOHLIN, minister för civilt försvar

MSB genomför hjälpinsats i eboladrabbat Uganda

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap (MSB) genomför under december en hjälpinsats i Uganda med anledning av ett pågående ebolautbrott. Insatsen görs inom ramen för International Humanitarian Partnership (IHP) tillsammans med Luxemburg (CGDIS) och Storbritannien (CDFO) med WHO som mottagare. Detta enligt ett pressmeddelande från hemsidan.

MSB bidrar med materiel i form av tält, toaletter, duschar, elverk och tillhörande utrustning samt med transport av materiel till Uganda. Dessutom bidrar myndigheten med sekondering av två camp-tekniker som under fyra veckor har arbetat på plats med att bygga upp en Ebola Treatment Unit (ETU)

i Kampala. CGDIS och CDFO bidrar med material som tält och avfallsförbrännare.

Ebola är en epidemisk sjukdom som orsakas av ebolavirus. Foto: NIAID / flickr

MSB bjöd in till Forum för samarbete med civilsamhällets aktörer

PÅ DEN INTERNATIONELLA frivilligdagen den 5 december deltog ett femtiotal ideella organisationer och samarbetsorganisationer vid ett forum som Generaldirektören för MSB bjöd in till. Från Försvarsutbildarna deltog generalsekreterare Bo Stennabb och avdelningschef Kristoffer Bäckström. Information om mötet presenterades på myndighetens hemsida. Syftet med mötet var att diskutera hur offentliga aktörer och civilsamhället kan samarbeta för att stärka vår krisberedskap och det civila försvaret.

FRIVILLIGA VIKTIGA I BEREDSKAPEN

När det offentliga Sverige nu ökar takten för att stärka

krisberedskapen och bygga upp totalförsvaret behövs det ett brett samarbete. Det räcker inte att myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner samarbetar. Näringslivet och det civila samhället behövs också. MSB ser att ideella organisationer är en viktig samarbetspartner med kompetens, kunskap, engagemang och kanaler till olika grupper i vårt samhälle. Det gäller särskilt grupper som offentliga aktörer inte når tillräckligt bra idag. Civilsamhällets organisationer har också särskild erfarenhet avseende behov och perspektiv som myndigheter behöver i arbetet med planering och inriktning av sin verksamhet.

MSB bidrar till strategi inom psykisk hälsa och suicidprevention

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap (MSB) har enligt ett pressmeddelande från myndigheten lämnat in analyser till kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

Nuläget och de långsiktiga behoven presenteras tillsammans med förslag på åtgärder. MSB har fokus på de kommunala räddningstjänstorganisationernas behov inom området.

Dialog om moderna lösningar på försörjningsberedskapen

DEN 7 DECEMBER arrangerades ett besök vid AMEXCI i Karlskoga för företrädare från offentliga aktörer med ansvar för försörjningsberedskap i Sverige. Besöket genomfördes inom ramen för samarbetet kring Flexibel beredskap och en sammanfattning från mötet presenterades på MSB:s hemsida.

AMEXCI AB är en företags-sammanslutning som fokuserar på additiv tillverkning, en tillverknings teknik där man lager för lager bygger upp en tredimensionell komponent utifrån en 3D-CAD-modell. Det skapar möjligheter att snabbt lösa en brist i Sverige när olika behov av kritiska produkter såsom reservdelar uppstår.

Så kan företag stärka sin beredskap för kriser och krig

Charlotte Petri Gornitzka, generaldirektör på MSB. Foto: MSB bildbank

DEN 12 DECEMBER lanserade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) enligt hemsidan kampanjen Förberedda företag, riktad till små och medelstora företag i Sverige. Kampanjen är en del av den satsning som MSB gör för att stärka totalförsvaret och utveckla den svenska försörjningsberedskapen.

Företagen behöver kunna ställa om eller anpassa sin verksamhet för att samhället ska fungera om krisen eller kriget kommer. Syftet med informationsinsatsen är att uppmuntra och stötta företag som har möjlighet att bidra i arbetet med att stärka beredskapen på alla nivåer – lokalt, regional och nationellt, säger Charlotte Petri Gornitzka, generaldirektör på MSB.

Ryssland fortsatt största hotet enligt Försvarsmaktens framtidsstudie

DEN SNABBA teknikutvecklingen kommer att fortsätta och fler långgräckviddiga och fjärrstyrda vapensystem kommer bli verklighet. Det är några av slutsatserna i Försvarsmaktens Perspektivstudie 2022 enligt en nyhet på myndighetens hemsida. Samtidigt kvarstår Ryssland som det största hotet i närområdet.

Försvarsmakten har på uppdrag av regeringen lämnat in Perspektivstudie 2022. Studien är resultatet av ett omfattande analysarbete och förslagen i studien ligger grund för Försvarsmaktens underlag för fortsatta politiska ställningstaganden.

Även om Försvarsmakten växer mot en målbild år 2030

kommer det att finnas utmaningar framöver mot 2045. Den framtida försvarsmaktsstruktur som studien presenterar visar samtidigt att förslagen kommer att ge ett väsentligt tillskott till Natos förmåga, framför allt i norra Europa.

– Studien presenterar en framtida mycket komplex hotbild, som kräver ett försvar som kan hantera hot och angrepp såväl över som under gränsen för väpnat angrepp över tiden. Därför måste förmågeutvecklingen fortsätta, konstaterar Johan Pekkari, ställföreträdande chef för Försvarsmaktens inriktningsavdelning.

Intensiv insatsverksamhet till hjälp för Ukraina

UKRAINA ÄR FORTSATT i stort behov av hjälp. En del av det civila stödet som lämnats från Sverige och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har handlat om materiel till elförsörjning, utbildning i akutsjukvård och nödbostäder.

– Med tanke på att kriget fortsätter och vintern är här är det särskilt viktigt att Sverige, och omvärlden, fortsätter bidra med stöd till Ukraina, säger Per Velandia, MSB i en intervju på myndighetens hemsida.

Sverige har genom MSB bidragit med nödhjälp i många olika former, allt från förnödenheter såsom sovsäckar, tält, värmeaggregat, nödboenden, räddningstjänst- och skydds-

materiel samt expertstöd inom bland annat krishantering och traumautbildningar. Utöver detta har MSB samordnat och transporterat en stor mängd utrustning från det svenska samhället, däribland energikutrustning, ambulanser, läkemedel och sjukvårdsutrustning. Totalt sett omfattar stödet från MSB ett hundratal insatser, drygt 90 krisexperter och runt 1000 ton utrustning som har transporterats till de drabbade områdena. Detta har bidragit till att myndigheterna och de efterfrågade organisationerna har fått en utökad kapacitet och resurser att bistå de krigsdrabbade samhällena och befolkningen.

Ny forskning: Samverkan med frivilliga

INTRESSET ATT SAMVERKA med frivilliga ökar hos blåljusaktörerna. Det finns också ett ökande intresse från medborgare att bidra för trygghet, räddning och säkerhet.

Forskningsmiljön CARER, som finansieras av MSB, finns vid Linköpings universitet. Forskarna studerar respons- och

räddningssystem med betoning på skadeplats. En ny rapport tar upp frågan kring samverkan mellan professionella och frivilliga. «Det frivilliga fältets geografi» är titeln på rapporten som är skriven av Rebecca Stenberg. Enligt universitetets hemsida.

Senaste tidens cybersäkerhetsincidenter

ETT ANTAL cybersäkerhetsincidenter av olika slag påverkar svenska verksamheter för tillfället. MSB och den nationella funktionen CERT-SE vill uppmärksamma verksamheter till att ha en ökad bevakning av sin it-miljö för att kunna upptäcka avvikelser i ett tidigt skede, enligt ett pressmeddelande från myndigheten.

Detta i syfte att kunna motstå och hantera olika typer av cyber-

säkerhetsincidenter – både angrepp och exempelvis driftstörningar – utan att verksamheten påverkas. I Sverige har både offentlig och privat verksamhet den senaste tiden drabbats av cybersäkerhetsincidenter, i form av exempelvis utpressningsvirus (ransomware), överbelastningsangrepp (DDoS) men även av generella driftstörningar.

Cybersoldat vid tangentbord. Foto: Försvarmaktens bildbank

Ledda av Nato – Svenska och finska stridsflyg över Baltikum

I BÖRJAN PÅ DECEMBER genomfördes en Natoled aktivitet i Baltikum i syfte att öka förmågor och stärka relationerna med övriga deltagande nationer från olika delar av Europa. Det är även en del i de övningsverksamheter som genomförs på regelbunden basis i Östersjöområdet för att öka både interoperabilitet och de militära förmågorna i luftoperationer. Dessutom

bygger denna verksamhet säkerhet och stabilitet i närområdet tillsammans med andra nationer och Nato.

Samverkan med Nato fortgår inför det kommande medlemskapet i alliansen. Under december genomförde svenska och finska flygvapnet även en aktivitet över Baltikum under ledning av Nato enligt uppgifter från Försvarmaktens hemsida.

Jas Gripen. Foto: Försvarmaktens bildbank / Creative Commons

Bra grund för människors försvarsvilja visar undersökning

SVERIGE ÄR ETT BRA LAND att leva i. Det tycker nästan alla, oavsett ålder och inkomst. Nästan alla tycker också att det är en självklarhet att hjälpa andra vid olyckor och kriser. Det visar en undersökning som MSB gjort inför en informationssatsning för ökad försvarsvilja med budskapet Vi har det i oss.

Det finns goda förutsättningar för en ökad motståndskraft och försvarsvilja i Sverige. Det visar en enkät som MSB låtit undersökningsföretaget Kantar Public göra mellan den 22 och 25 oktober 2022 och där delar av resultatet presenterades på MSB:s hemsida.

Stora utvecklingsbehov för det civila försvaret mot 2030

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap (MSB) har överlämnat en rapport med förslag för att stärka det civila försvaret. Ett tjuttioal myndigheter har bidragit med underlag, som MSB har analyserat och sammanställt enligt en nyhet från hemsidan. Om dessa förslag genomförs krävs investeringar motsvarande 27 miljarder varje år inför och under nästa försvarsperiod, 2026-2030. Det handlar om allt från säkrare sjukhus till lager med nödvändiga produkter.

Rapporten är ett underlag för regeringens arbete med att öka tempot i totalförsvarsplaneringen.

Civilt försvar är den verksamhet som vid höjd beredskap och krig behövs för att säkerställa att samhället fungerar, att människor skyddas och att det militära försvaret får det stöd det behöver. Det civila försvaret är därför en angelägenhet för alla myndigheter, företag, organisationer och till och med den enskilda individen.

Lyckat startskott för ett robustare Gotland

EN FORCERAD förmågetillväxt på flera nivåer – beordrad av Högkvarteret och möjliggjord av armén. P 18:s största övning sedan återetableringen blev startskottet för ett starkare försvar på Gotland.

– Övningen som genomfördes under början på december har

genomförts med mycket lyckat resultat. Det här är början på vår förmågetillväxt som nu fortsätter in i framtiden, säger överste Magnus Frykvall, chef för Gotlands regemente, P 18 i en intervju på hemsidan.

Stridsvagn. Foto: Försvarsmaktens bildbank / Creative Commons

Robotenheten på Gotland

TUNG KUSTROBOT återinfördes i Försvarsmakten 2016, och ingår sedan några år tillbaka fullt ut som ett krigsförband i marinen. Delar av materielen kommer från det tidigare kustrobotbatteriet, men mycket har moderniserats och anpassats till nuvarande förhållanden. Enheten är organisatoriskt och taktiskt helt integrerad i marinen. Därigenom kan den, samordnat med flyg och ytstridsfartyg, avfyra robotar mot en eventuell angripare.

Enheten är ett bra verktyg som kompletterar ytstridsfartyg. Fartyg är dock oersättliga i den viktiga närvaron till sjöss som med egna ögon kan se vad som händer därute och på så sätt bidra till lägesuppfattningen.

Att vara på Gotland möjliggör att vi i ett skarpt läge kan påverka vilken fartygstrafik som exempelvis rör sig till och ifrån Finska viken, säger Mikael som är chef för enheten i en intervju på Försvarsmaktens hemsida.

Försvarsmakten växer och beställer fler lastbilar

FÖRSVARSMAKTEN UPPGER i ett pressmeddelande att som ett led i att myndigheten ska bli större krävs det fler lastbilar.

För att täcka Försvarsmaktens behov beställer Försvarets materielverk (FMV) nu upp mot 300 lastbilar av olika slag.

Förmågan att hindra drönare tar fart

FÖRSVARSMAKTENS UPPGER i en nyhet på hemsidan att arbete med att höja förmågan att slå ut drönare går framåt. Nya och färdigutvecklade

system har köpts in och testats kontinuerligt. Under 2023 ställs siktet in mot metoder för att slå ut fientliga attackdrönare.

Nya varianter av stridsfordon 90 till armén

ARMÉN FORTSÄTTER att växa under de närmaste åren. Nu är det klart att de mekaniserade förbanden får nya fordon. Försvarets materielverk, (FMV), har tecknat ett kontrakt med BAE Systems på två nya varianter av Stridsfordon 90.

Leveranserna av de nya fordonen är planerade att ske

mellan 2023 och 2027. Det handlar om två nya varianter av stridsfordon 90, baserade på plattformen CV 90 A. Dessa läggs till i det svenska uppgraderingsprogrammet för Stridsfordon 90. Ordervärdet är på cirka 900 miljoner kronor. Enligt en nyhet presenterad på FMV:s hemsida.

Beredskapsmyndigheterna diskuterade utbildnings- och övningsfrågor

DEN 23–24 NOVEMBER ägnade beredskapsmyndigheter och andra nyckelaktörer inom civil beredskap två dagar till att diskutera utbildnings- och övningsfrågor inom ramen för Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS).

Under mötet diskuterades hur kompetenser kan stärkas genom utbildning och övning samt vad den nya strukturen för

krisberedskap och civilt försvar innebär för utbildnings- och övningsområdet. På agendan fanns bland annat nya koncept för utbildning, träning och övning, gemensamma planeringsverktyg samt hur man kan arbeta med nationella utbildnings- och övningsplaner enligt en nyhet på MSB:s hemsida.

Civilt försvar. Foto: MSB bildbank

Nytt kroppsskydd specialanpassat för kvinnor

I ALLA ÅR har kroppsskyddet varit ett problem framför allt för kvinnor. Nu blir det ändring på det. Från och med i juni 2023 kommer det nya kroppsskyddet 23 D som är specialanpassat för kvinnor att levereras till förbanden. Enligt ett pressmeddelande från Försvarsmakten.

Jag törs lova att alla kvinnor i Försvarsmakten kommer att ha

det nya kroppsskyddet senast sista juni 2023, säger Claes Isoz vid produktionsstabens logistikavdelning.

90-systemet kommer att fortsätta användas fram till 2030 och alla civilanställda får räkna med att ha kvar sin nuvarande uniform ett tag till.

Årsuppföljningen LSO för år 2022 är utskickad

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap (MSB) skickade under slutet på året ut årsuppföljningen LSO 2022 till alla kommunala räddningstjänstorganisationer enligt myndighetens hemsida. Enkäten med frågorna till årsuppföljningen är nu öppen att fylla i fram till 1 mars 2023.

MSB samlar varje år in en uppföljning av kommunernas

verksamhet enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Uppföljningen ingår som en del i MSB:s tillsyn över kommunernas skyldigheter enligt LSO. Resultatet bidrar till en nationell bild över verksamheten samt ger underlag för MSB:s stödande och vägledande arbete gentemot kommunerna.

MSB:s del i regeringsuppdraget

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap (MSB) medverkar och bidrar, tillsammans med andra berörda myndigheter, enligt hemsidan i ett regeringsuppdrag kring framtagnandet av en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention som samordnas av Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Som en del i detta arbete har MSB lämnat en analys till Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen där nuläget och de långsiktiga behoven inom MSB:s verksamhetsområde presenteras. I analysen finns även en bedömning av hur resultatet av genomförda och pågående arbetsinsatser inom området kan utvecklas.

Livgardet avslutar nio år lång FN-insats i Mali

DE SENASTE ÅREN har säkerhetsläget i Mali, ett av världens fattigaste länder, förvärrats och internationella militära styrkor har varit på plats med målet att stabilisera läget. På grund av försämrade relationer med militärjuntan som styr landet beslutade Frankrike i februari

att dra tillbaka sina styrkor. I mars meddelade regeringen att det svenska bidraget i FN-insatsen Minusma avslutas. Planen är att avvecklingen ska vara genomförd och klar första halvan av 2023 enligt ett pressmeddelande från Försvarsmakten.

Stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap

DEN 7 NOVEMBER, tog regeringen emot en utredning som har haft i uppdrag att se över hur det fysiska skyddet av civilbefolkningen ska se ut om krigshandlingar drabbar Sverige.

I händelse av höjd beredskap och ytterst krig är det en central uppgift för det civila försvaret att värna civilbefolkningen.

Ett väpnat angrepp mot Sverige med krigshandlingar på vårt territorium skulle leda till stora påfrestningar för civilbefolkningen på flera sätt.

Det behövs därför en planering för hur civilbefolkningen kan skyddas.

Utredningens redovisas på Regeringskansliets hemsida och slutsatserna är bland annat följande:

Tillgången till skyddsrum i Sverige är god, men det behövs en grundlig genomgång av de befintliga skyddsrummen för att upptäcka och åtgärda fel och brister. Det finns även behov av en viss nybyggnation.

Berörda myndigheter som MSB, länsstyrelserna och samtliga kommuner i landet behöver ha en tydlig plan för genomförandet av utrymning med efterföljande inkvartering på annan plats.

Det bör inrättas en statlig beredskapsorganisation som kan förstärka den kommunala räddningstjänsten. Civilplikten behöver återaktiveras, och den statliga beredskapsorganisationen ska bemannas med civilpliktiga.

Minister för civilt försvar, Carl-Oskar Bohlin, tar emot utredningen om civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap. Vid pressträffen deltar även den särskilda utredaren Britt Bohlin. Foto: Ida Asplund Ådahl / Regeringskansliet

Nyheterarna är sammanställda av MINOU SADEGHPOUR.

Välkomna att söka bidrag för åtgärder som bidrar till stärkandet av Sveriges försvar och fredsbevarande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer.

Ansökningar kan göras under två perioder per år:
1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

www.kallvikenstiftelsen.se

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN 20/2-30/4

Foto: Mikhail Nilov / Pexels

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsskola – vår	19-25 febr	Skåne	Skåne
Försvarsmedicin – grundkurs 1	26 febr - 6 mars	Höllviksnäs	Svenska Sjukvårdsförbundet
Försvarsmedicin – instruktör grunder	26 febr - 6 mars	Höllviksnäs	Svenska Sjukvårdsförbundet
Ungdomsövning	3-5 mars	Eksjö	Norra Småland
Sjukvårdskurs – FRG, MTE och RR-styrka	22-26 mars	Höllviksnäs	Skåne
Ungdomsövning	24-26 mars	Eksjö	Norra Småland
Kombattantutbildning för obehäpnad personal	27 mars - 6 april	Karlskrona	Blekinge
Military Day	1 april	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsövning	7-11 april	Eksjö	Norra Småland
Medlemsaktivitet	21-23 april	Skillingaryd	Norra Småland
Instruktör – krisberedskap	28 april - 1 maj	Höllviksnäs	Försvarsutbildarna

REGION VÄST

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
För din säkerhet!	23 febr	Kviberg, Göteborg	Göteborg
Totalförsvarsinformation – grundkurs	24-26 febr	Nätbaserad kurs	Örebro
Ungdomsövning	4-5 mars	Borås	Älvsborg
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	11-24 mars	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Föredrag om mobilisering	15 mars	Halmstad	Halland
Skyddsvakt – civil	15-19 mars	Tylebäck Kursgård	Militärpolisförbundet
För din säkerhet!	16 mars		Göteborg
Vapentjänst (ungdom)	17-19 mars		Bohuslän-Dal
Studieresa Helsingfors	19-21 mars	Helsingfors	Bohuslän-Dal
Military Weekend	24-26 mars	Göteborg	Göteborg
Kombattantutbildning för obehäpnad personal	24-26 mars	Göteborg	Göteborg
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	25 mars - 7 april	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	2 april	Borås	Älvsborg
Tillsammans försvarar vi Sverige	4 april	Borås	Älvsborg
Påskövning (ungdom)	6-9 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Utbildning i hjärt-lungräddning	13 april	Borås	Älvsborg
Ungdomsövning	15-16 april	Borås	Älvsborg
Föreningsmästerskap i luftgevär	18 april	Halmstad	Halland
För din säkerhet!	18 april	Borås	Älvsborg
Military Weekend	21-23 april	Halmstad	Halland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	22 april - 5 maj	Villingsberg skjutfält	Värmland
5-kamp	27 april	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Military Weekend	28-30 april	Borås	Älvsborg
Älvsborgs Karoliner Marsch	30 april - 1 maj		Älvsborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	14 mars	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Totalförsvarskväll	16 mars	Västerås	Västmanland
Krisberedskap – fördjupning för stabsbefattning	17-19 mars	Västerås	Västmanland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	18-31 mars	Väddö skjutfält	Stockholm och Södermanland
CBRN – civil introduktionskurs	18-19 mars	Väddö kursgård	Svenska CBRN-förbundet
Ungdomsövning	24-26 mars	Väddö skjutfält	Luftvärnsförbundet
Försvarsmedicin – grundkurs 2	25 mars - 2 april	Väddö skjutfält	Svenska Sjukvårdsförbundet
Försvarsmedicin – instruktör grunder	25 mars - 2 april	Väddö skjutfält	Svenska Sjukvårdsförbundet
Försvarsmedicin – gruppchef grundkurs	25 mars - 2 april	Väddö skjutfält	Svenska Sjukvårdsförbundet
Informatör – Baskurs folkförankring totalförsvaret	31 mars - 2 april	Stockholm	Försvarsutbildarna
Ungdomsövning	25 april	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Stabsmetodik – grunder	28-30 april	Väddö kursgård	Västmanland
Ungdomsövning	28-30 april	Väddö skjutfält	Luftvärnsförbundet

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdom – tema vinter grunder	19-24 febr	Camp Ånn	Jämtland
Ungdom – tema vinter grunder	26 febr - 3 mars	Camp Ånn	Jämtland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	11-24 mars	Härnösand	Västernorrland
Military Weekend	17-19 mars	Härnösand	Västernorrland
Military Weekend – ungdom	17-19 mars	Härnösand	Västernorrland
Totalförsvarsinformation – fördjupningskurs	18-24 mars	Camp Ånn	Jämtland
CBRN – operatör	26-31 mars	Boden	Svenska CBRN-förbundet
Ungdom – tema vinter fördjupning	1-6 april	Camp Ånn	Jämtland
Totalförsvarsinformation – grundkurs	21-23 april	Nätbaserad kurs	Norrbottnen
Military Day	22 april	Umeå	Västerbotten

NÄTBASERADE FÖRELÄSNINGAR

Ämne	Datum	Arrangerande förbund
Försäkringskassans uppgift och roll i totalförsvaret	23 febr	Militärpolisförbundet
Ryssland dåtid och nutid	2 mars	Försvarsutbildarna
Säkerhets- och försvarsföretagen, hur byggs Sveriges försvarsförmåga?	16 mars	Militärpolisförbundet
Fortifikationsverket, en säker värd för en säkrare värld!	30 mars	Militärpolisförbundet
Rysslands väpnade styrkor	30 mars	Försvarsutbildarna
Sveriges Television AB som samhällsaktör i public service och totalförsvaret	13 april	Militärpolisförbundet
Om krisberedskap	20 april	Försvarsutbildarna
Svenskt näringslivs roll i samhället och koppling till totalförsvaret	27 april	Militärpolisförbundet
Att möta informationspåverkan	27 april	Försvarsutbildarna

Foto: Mikhail Nilov / Pexels

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN 2012-2014

POSTTIDNING

B

VI ÄR ALLA EN DEL AV SVERIGES FÖRSVAR

Vet du vad totalförsvaret är och hur påverkar det dig? Hur har du det med din egen krisberedskap? Kanske har du kunskapsluckor och behöver ta reda på mer?

Hos Forsvarsutbildarna får du lära dig mer om din egen hemberedskap med hjälp av föreläsningar, quiz och scenarier att tänka kring. Du hittar all information på

forsvarsutbildarna.se/kris-info

Hos Försvarsmakten får du en digital utbildning om totalförsvaret och hur det påverkar dig. Du hittar utbildningen på totalforsvarskunskap.se

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Forsvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

